

Oglas, pripisana itd. čitaju i računaju se na temelju običnog cjenika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, oglase itd. šalju se naputnicom ili položnicom pošt. štedionice u Betu na administraciju lista u Puli.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše „Reklamacija“.

Cekovnog računa br. 847849.

Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom ratu male stvari, a nesloga svo poljvari“. Narodna poslovica.

Iskazi svakog četvrtka o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju epodpisani ne čekaju, a nefrankirani ne primaju. Predplata za poštarinom stoji 10 K u oba, } na godinu ili K 5-., odn. K. 2-50 na pol godine. Izvan carevine više postarina. Plaća i utičuje se u Fall.

Pojedini broj stoji 10 h., zaostali 20 h., koji u Puli, toli izvan iste.

Uredništvo i uprava nalazi se u Tiskari J. Krmpotić i dr. (Via Sissano), kamo neka se naslovljuju sva pisma i predplata.

Odgovorni urednik i izdavatelj Jerko J. Mahulja. — U nakladi tiskare J. Krmpotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu. (Via Chiozza 12)

Istarski sabor.

U Koprnu, 8. novembra 1904.

XVII. sjednica.

(Konac)

Vrhu svega toga osvjedočen sam, da ovaj način osjegovanja, kako je predviđen ovdje, ograničava i u civilno-pravnom pogledu raspolaganje onih, koji bi htjeli marvu svoju osjegurati. Klausula ili ograničenje, ovi urjeti pod kojima jedan može osjegurati ili odkazati osjegovanje, za pojedince su ustauovljeni teže, nego li za izključenje ili za izjavu od strane zavoda samog, da ne prima više osjegovanja i da svršava sa stanovitim osjegovanjem.

Protiv slobode pojedinca i odviše autoritativno za oblast središnjeg ovog zavoda nalazimo nadalje ustanovu, da se svi sporovi, koji bi nastali iz ovih pravnih odnosa, budu razpravljani u Poreču, kao sjedištu zavoda. Ne pazeći na to, što sam prije rekao, da Poreč ne smatramo na nijedan način mjestom zgodnim za sjedište zavoda — i u slučaju kad bi ikoli drugi grad bio označen kao sjedište zavoda, ne mislim, da bi za pojedinca bilo pravo, da bude prisiljen stati pred sud, pod kojim je sjedište zavoda.

To je privilegij, koji se daje zavodu i njegovoj upravi, koja bi napokon lakše trošila, nego li pojedinac. Idemo za tim, da pomognemo čovjeku, koji hoće da osjigura životinju svoju, a taj, bilo iz kog mu drago razloga, pade u slučaj, da se mora pravdati sa zavodom glede odstete, — i taj će čovjek, ako je nastanjen i na goranem Krasu na medji Kranjske ili gdje blizu Rieke na medji Hrvatske, taj će čovjek, da olakhoti položaj zavoda samog, morali se podvrići sudu u Poreču, na skrajnoj točki pokrajine i eventualno tamo trošiti, ako i ne put svoj osobni, a to za odvjetnika.

To je ustanova skroz i skroz nepravdna, koja se uz to protivni nazoru danas svih pametnih ljudi, da treba pojedinca olakhotiti prema jakim institucijama, a jače je svakako ravnateljstvo zavoda i zem. odbor, nego li svaki pojedinac u zemlji.

Vis. sabore! Jedna od sigurno simpatičnih ustanova u Istri jesu kot. cestni odbori. Oni jesu samo dio onog, što bi davno morali biti uvedeno između drž. i pokrajinske vlasti, kao neka vrst srednjeg zastupstva između obštine i pokrajine s jedne strane, a između obštine i države s druge. Ideal uprave bio bi stvoriti takve kot. odbore, koji bi imali ne samo s cestama, nego sa svim granama javne uprave i koji bi imali stanovitu kompetenciju, da vrše svoju službu u korist naroda. A šta smo mi vidjeli poslije onog nesretnog zakona, koji je toliko nesporazumljenja i toliko zla izazvao? — Dosta je za one, koji znadu, tako stvar stoji, da spomenem stanje cestnog odbora u Buzetu. Znamo nadalje, da se je zem. odbor nasuprot drž. temeljnih zakona, koji daju jednako pravo svima jezicima pokrajine, stavio na stanovite, da je on viša oblast nad kot. cestnim odborima i da oni, ako se služe n. pr. hrv. ili slovenskim jezikom moraju zem. odboru na zahtjev donasati

prevode u tal. jeziku od svojih proračuna, obračuna, itd. To zem. odbor čini, dočim je referent njegov cestni osoba, što spominjem u njegovu hvalu, koja se prilično u svojim mladim danima bavila učenjem hrv. jezika i kojeg ne bi bila nikakva poteškoća, da čita u originalu spise dotičnih cestnih odbora. Isti taj postupak vršio bi zem. odbor i kod ustanovit se imajućeg zavoda za osjegovanje životinja. Po § 17. tog predloga ili bolje reći iz § 17. i c. kr. upravno suđište, kad bi bilo pozvano, da sudi u pitanju jezika, reklo bi: svi ste podložni zem. odboru i niste drugo nego podložni organi njegovi i morate njegove naloge slušati, te hoćemo doći do toga, da će svi oni mnogobrojni posjednici životinja, koji govore slovenski ili hrvatski, biti podvrženi onoj anomaliji 20. vjeka, koji podržaje naša uprava, da se ne samo služi jedino jezikom pokrajine, nego da i zahtjeve odrgava, koji bi morali biti posve autonomni, da uz veliki gubitak vremena i često i troška, moraju doprinositi zem. odboru prevode svojih računa i drugih spisa. — Iz svih tih razloga — a da nas je volja proučiti pojedine §§, kako se predlažu, dalo bi se navesti još i stoline i stoline drugih — osvjedočeni smo, da i ovaj zavod kao i toliko drugih pokrajinskih ustanova ide u prvom redu za tim, da potalijančuje još više našu pokrajinu, a samo malo meda meće se oko te gorke čaše vode, da ju se laglje popije: daje se tobože prinos zem. odbora ili bolje reći zem. fonda. A da je prinos taj malen, kad bi zavod odgovarao svrsi, to je već spomenuo post. predgovornik i to s punim pravom.

Napokon dozvoljavam si još jednu opazku: Rekao sam, da naša uprava stavlja kola pred volove. To je žalibože istina. Većina ovog sabora odlučila je pred nekoliko dana povećanje holnice u Puli s troškom od 600.000 K. A za čim se ide; tko dolazi u javnu bolnicu u Puli? Ako se izuzmu slučajevi nesreće i kojekakvih rana, u javnu bolnicu u Pulu dolazi narod, da se nekoliko dana bolje najede, nego li može jesti doma. U Istri ima bolnišnica od malarije, ali to su takovi bolesnici, koji bi doma uz malo kinina, kad bi ali imali juhe i mesa, ozdravili u malo dana. To isto, što se događa s ljudima, događa se i sa životinjama, a mi, ili bolje reći vi, jer mi nemamo ni sukna ni škara u rukama, mjesto da gledate uvjete odstanaka narodu popraviti, mjesto da ste kao prvu i jedinu točku programa postavili ono, što je rekao g. predsjednik prvi dan u saboru, najme providjenje pokrajine dobrom i pitktn vodom, ali što je sada zaboravio, kako bi se tal. reklo: govorio je dell'acqua, ali „acqua in bocca“, — mjesto toga vi ste isli ustanovljavati razne banke i zavode, nove fondove t. j. isli ste prilično za to, da se preduvjeti razloznijeg i zdravijeg života stvore u pokrajini. Post. Ben. nati ina osobitu volju, kad ja govorim, da zabada. Naučite malo hrvatski, pa ćemo se odmah razumjeti. — Analogno, što se događa s narodom, događa se i sa životinjama. Vi hoćete osjegurati životinje, koje

nemaju razložitih staja, koje nemaju krme niti dosta vode, a osobito posljednje, — jer bi mogli reći, da pokrajinska uprava ne može graditi staje i dati krme, — osobito ovo posljednje zanemarili ste do skrajnosti, a baš je pomanjkanje vode veliki razlog, za što toliko životinja pogiba. Govodje blago pogiba najviše od toga, što nerazmjerno i neredovito pije vodu. Poznata je stvar — i ja sam imao volova, kad sam bio diete, pa znam kako je to — da govodo, kad ga gonite na vodu po 2—3 sata daleko, ako nije pilo i ili 2 dana, pa dodje do vode, napije se tako da bi moglo puknuti kao boca. Najviše slučajeva u Istri, gdje lepi volovi od nerednoga uživanja vode pogibaju.

Svinje paž ne možete vi osjeguravati, jer kao što banka ne osjegurava čovjeka, nego uz veoma veliku premiju, ako je dužan poći u vojsku, ili ne bi osjegurala emnase ljude, kad bi se znalo, da je najvešten rat između dvie države, — isto tako nije razložno osjeguravati svinje u pokrajini, u kojoj vladaju permanentno razne bolesti. Tako ciele vaša stvar s ekonomske strane neće dati nikakve koristi. nego samo novih troškova, a glavna korist bit će u Poreču onima, koji će pisati razne protokole.

Stih razloga mi s ove strane nećemo, jer ne možemo glasovati za ovaj famozni vaš predlog.

Izviestitelj se ne obazire na govore zastupnika manjine.

Zatim se prešlo na podrobnu razpravu osnove.

Kod § 8. reče zastupnik:

Dr. M. Trinajstić: Vis. sabore! Kod generalne razprave spomenuo sam, da se daje prevelika vlast zem. odboru glede imenovanja predsjednika skupine. Takav postupak ne odgovara shodnosti ni praktičnosti, jer svakako je pravo, da onaj koji plaća, ima barem toliko prava, da si sam izabere načelnika skupine, kojoj pripada i da se to pravo ne daje trećemu, koji ne ima toliko interesa u tom poslu i koji znade postupati onako, kako je to pred par dana ilustrirao post. drug Andričić. Zato predlažem, da se ovaj § stilizira ovako: (čita) „A capo di ogni gruppo sta un presidente scielto dai soci del gruppo ed approvato dalla giunta provinciale.“

Zatim posegože u razpravu pojedinih paragrafa, zast. Campitelli, Davanzo i Bubba. K § 14. (glede odkaza) reče zastupnik:

Dr. Laginja: Mislim, da je jedna velika pogriješka učinjena, što će članovi moći dati odkaz, kako se ovdje kaže pod stavkom 2. samo za konac sunčane godine, ali samo ako je odkaz učinjen prije 25. decembra. To je dobro, jer zavod ima tako 7 dana vremena, da učini svoje prigovore. Ali imamo tu drugu ustanovu u trećem odjelu alineje 2, koji kaže, da zavod može dati protf svojim članovima odkaz samo u drugoj polovici junija i u drugoj polovici decembra i u tom slučaju pogodba svršava u ponoći od 30. junija na prvog julija, odnosno u ponoći od 31. decembra na prvog januara. Prema tomu, što je gore

ustanovljeno, da mora doći odkaz prije 25. decembra — moralo bi biti i ovdje ustanovljeno tako, jer znamo, budući da nemamo razvite poštne komunikacije, a volova ima i u zabitnim mjestima u koja dolazi pošta tek nakon 2—3 dana, i ne dolazi često, — da će se događati, te ne će čovjeku na kojeg je odkaz upravljen, osobito ako pomislimo, da ima u nekim mjestima ljudi s jednakim imenima, odkaz doći u ruke. — Zašto dakle da i ovdje ne bi bilo ustanovljeno, koliko dana prije 1. julija, odnosno 1. januara mora biti članu u rukama odkaz, kojeg mu zavod daje. Ovo je po mom sudu veliko pomanjkanje, te također jedan od razloga, radi kojih ne glasujemo. Pošto pak znamo iz iskustva, da g. predsjednik ne stavlja nikakav predlog, učinjen u našem jeziku, u raspravu, za to ni ne ćemo predloga kakvog postaviti u tom pitanju, nego nam je dužnost i ovaj nejednaki postupak u pogledu prava, što ih ima s jedne strane zavod a s druge (strane) što ga nemaju članovi, konstatirati.

Kod § 16. reče zastupnik:

Dr. M. Trinajstić: Ja ću da po treći put govorim o predsjedniku pojedinih skupina. U svim tijelima, gdje vlada propis, da treća osoba imenuje predsjednika, vlada također propis, da je određeno vrijeme, za koje će trajati služba predsjednika. To vidimo i kod sabora, gdje je određena služba predsjednika na 6 godina; vidimo to kod agrarnog vieća, gdje vrijedi propis, da ostaje predsjednik u časti dok traju i ostali mandati, najme 6 godina; dočim ovdje ne vidimo, da bi bilo određeno doba, dokle će predsjednik biti u časti: pače se čini, da je to osoba, koja se ni ne može maknuti sa svog mjesta, ina i ne vršio svoje dužnosti.

S toga mislim, da bi se moralo svakako odrediti i to, da kako je za vještaka određeno vrijeme, da mu služba traje 3 god., da se tako odredi i za predsjednika. — Posebnog predloga u tom smislu ne stavljam ni ja.

K § 17. opazi zastupnik: dr. Laginja:

Vis. sabore! Ja bi k §-u 17. al. 4. predložio, da se ovdje, gdje se govori o tom, da su mjestne skupine i odnosne agencije podvržnute ravnateljstvu zavoda i da moraju vršiti naloge što od njega dohiju, dolože rieči: „u koliko ti naloz ne stoje u protibimbi s drž. temeljnim pravima, koje drž. ustav daje pojedinim građanima“.

Kod razprave o § 26. reče zast. dr. M. Trinajstić:

U § 26. određuje se, da se naknadni premij propisuje na sve, koji su bili članovi. Pitam, kako će se ti propisi moći primjeniti na one, koji su odstupili. Oni prestavši biti članovima nemaju više nikakvih dužnosti. Isto je jedna mana, koja dokazuje manjštavost ovog Statuta.

Konačno prihvatiti većina čitavu osnovu u II. čitanju,

Zast. Campitelli predloži, da se prihvati prešno osnova u III. čitanju. Prešnost nije prihvaćena.

Odgovor vlade na interpelacije.

Vladin zastupnik Fabiani čita talijanske odgovore na interpelacije:

1. zast. Andrijičića radi utjerivanja poreza;

2. zast. D. Trinajstića radi uporabe zakona o domovinskom pravu;

3. zast. Bennati-a radi priobćenja zaključaka zem. škol. vieća;

4. zast. Kompore radi odnosa u pučkih školah za ljetne sparine poslije podne;

5. zast. Tomasi-a radi uvođenja novog vlaka na pruzi Trst-Poreč i radi postaje u Oprtlju.

Za čitanja talijanskih odgovora na hrvatske upite prigovaraju oštro zastupnici manjine.

Zast. Andrijičić moli za rieš.

Predsjednik: Ne ima razprave o odgovoru vlade na interpelacije.

Zast. Andrijičić: Imam staviti upit na g. predsjednika.

Svoje upite i interpelacije na koje je imao čast odgovoriti vladin povjerenik, stavio sam samo u hrv. jeziku, a vladin je povjerenik na nje jedino odgovorio u tal. jeziku, a nije niti ispricao taj svoj postupak — tako te bi se moglo činiti, da sam ja stavio upite na talijanskom jeziku. Time je vlada očito pokazala, kako ona prva bezobrazno gazi temeljne drž. zakone i cesarske resolucije i sad je jasno koliko može pučanstvo da drži do razvikanе pravdnosti jedne c. k. austrijske vlade. To je sramota.

Molim g. predsjednika, da pita vladinog povjerenika, hoće li unaprijediti na hrv. upite odgovarati u hrv. jeziku.

(Zast. Zarotti fuka, na što mu dovikne zast. Spinčić: Bravo Zarotti! Pljesak na klupah manjine, velika buka u čitavom saboru).

Zast. Andrijičić: Vidi se sada kako vlada misli i kako hoće da postupa s nama!

Vladin zastupnik, pripravan na prosvjed manjine pročita na svoje opravdanje poznatu izjavu svoga predšasnika Ellushega o vladinih odgovorih na hrvatske upite pozivom na talij. razpravni jezik i pozivom na to, da ga svi razumiju.

Zast. Spinčić: Bedast odgovor Vaš već po drugi put!

Zast. Andrijičić: Hrvatski govori, nesretni sine!

Zast. Campitelli zagovara postupak vladinog povjerenika.

Zast. Laginja prosvjeduje — iznimno talijanski — proti nezakonitom postupanju vladinog povjerenika.

Za obćenite uzrujanosti zaključena je sjednica i urećena buduća za sljedeći dan.

Posljednjim trijm sjednicam t. j. XVIII. XIX. i XX. nisu pristupovali članovi hrvatsko-slovenskoga kluba radi poznate uvriede, što im ju je nanio vladin zastupnik talijanskim odgovorom na hrvatske interpelacije.

Radi toga izvijestili ćemo u kratko samo o glavnih predmetih razpravljenih u tih sjednicah:

U sjednici od dne 9. o. mj. (XVIII) prihvaćen bijaše proračun zemaljske bolnice u Puli bez razprave.

Na molbu občine Buzet za pripomoć da uzmagnu lamošnji vinogradari obnoviti svoje vinograde uništene filokserom, prihvaćen bijaše predlog financijsalnog odbora, da se molbu ustupi zemaljskom odboru na uvaženje kad bude dielio podpore za ublaženje biede.

Zatim bijahu prihvaćene u II. i III. čitanju osnova zakona o uređivanju službenih odnosaja občinskih činovnika i liečnika i za osnuće mirovne zaklade občinskih činovnika. Nadalje prihvaćena je bez razprave zakonska osneva za uvođenje posebnog nameta na domaće vino u obćinama Veliki i Mali Lošinj. Riešen je nadalje proračun zemaljske agrarne zaklade

za g. 1905. i 1906. Prihvaćen je u III. čitanju statut za osjegovanje domaće životinje.

Zast. Campitelli pita vladu, hoće li uvesti bolju željezničku svezu sa Rovinjom.

Zast. Bartoli predloži i sabor prihvatiti jednoglasno podporu od 1000 K talijanskim djacima u Inomostu, koji se nalaze u zatvoru zbog poznatih izgreda.

Zast. Bennati pita vladinog povjerenika kako je mogao dočeti jućerašnji „Correspondenzbureau“ imena hrvatskih občina Istre u hrvatskom nazivlju, umjesto na talijanskom — tobož historičkom; Vladin povjerenik odgovori odmah, da je on prihobćio ona imena u talijanskom nazivlju, ali da bijahu u uredništvu službenog lista prevedena na hrvatski: obćenja; da će to iztražiti kako se je to dogodilo. (Dakle, ni vladinom zastupniku nije pravo, što se inaena hrvatskih občina pišu hrvatski!?)

U sjednici od 10. o. mj. (XIX.) odmah na početku bijahu pročitanе tri interpelacije, slavljene od članova većine. Odobren bijaše proračun zem. školske zaklade za g. 1905. u iznosu od K 615.078 pošto bijahu brisane stavke za hrv. škole u Sv. Lovreću od Predubeca i u Sušnjevići. Prihvaćen je bio nadalje proračun učiteljske mirovinske zaklade za g. 1905. u iznosu od K 76.545 sa jednakim pokrićem.

Na molbu občine Buzet za podporu odnosno zajam za gradnju potrebitih cesta prešlo se je na dnevni red.

Zast. Belli izvijestio je o molbi občine Piran za podporu, da uzmagne sagraditi konjsku željeznicu od postaje Sv. Lucije do Pirana. Na njegov predlog i na poruku zast. Campitellia glasovao je sabor občini za dobu od 15 godina, uz povrat polag prihoda željeznice.

Zast. Davanzo obrazloži svoj predlog za zaštitu o promicanju ribarstva. Predlog bijaše prihvaćen,

Na predlog izvijestitelja riešena bijaše molba občine Pula za podporu za ustrojjenje obrtne škole, u tom smislu, da se ju odstupi na uvaženje zem. odboru.

U sjednici od 11. o. mj. (XX) na utok Josipa Mirkovića iz Barbane proti odluci zem. odbora, kojom se je ustrojilo u Barbanu posebno upravno vieće, za potrebu občina Barban, zaključiti sabor, da se utok odstupi zem. odboru sa nalogom, da povede izvvide o imetku one občine, da sasluša občinsko zastupstvo, pak da predloži u novom zasjedanju sabora spomenuti utok na riešitbu.

Molbe raznih koncesionara za podporu kod gradnje električne željeznice Matulje-Opatija-Lovran, uputi sabor zem. odbora sa nalogom, da izposluje od koncesionara povoljnije uvjete ili da stavi eventualno u budućem zasjedanju predlog za provincializaciju tog poduzeća.

Prihvaćen je zatim na predlog financ. odbora proračun zemaljske zaklade za g. 1905. u iznosu od K 1.677.233, sa prihodom od K 481.465 i sa manjkom od K 1.105.738.

Na predlog zast. Bennatia uvrštena je u proračun svota od 10.000 K kao podpora „Lega Nazionale“. Bennati je podkriepio činovnički svoj predlog i tim, da će se tom svotom pomoći i Slavencima, jer da će tako doći i oni do talijanskih škola.

Zarobljeno.

!!! — Uredništvo.)

Tim bijaše iscrpljen dnevni red posljednje sjednice.

Predsjednik pročita zatim pozdravni govor, u kojem naglasi mnogobrojne koristine (?) osnove, riešene pomoću čitavog sabora bez razlike stranaka (!?),

Zast. Campitelli zahvali se predsjedniku na njegovoj uztrajnosti i nepristranosti i na njegovom rešnom provadjanju u satorskog pravilnika.

Zatim proglašni predsjednik ovo zasjedanje zakljućenim.

*) Ovdje je bila opazka uredništva, koja je zaplijenjena i zato priredismo drugo izdanje.

Ruski car medju radnici.

Protuslovenski listovi talijanski, njemački i engleski — u prvom redu židovski htjeli su predstaviti svietu zađnju pobunu radnićeva u Rusiji, napose u Petrogradu, kano sveobšći revolucionarni pokret, koji neće prestati dok se današnja Rusija s temelja nepreustroji.

Pak što se dogodilo? Događilo se to, da su se ti prolivnici Slavenstva ružno osmiejili. Tuđjinski novac, napose židovski i protuslovenske spletke uspjele su zavesti jedan dio radnićeva, ali jezgru radnika ostalo je mirno i hladno. To jezgro znade naime i čuti, da radnici i u obćeni sljoveji u Rusiji imaju mnogo neizpunjenih želja i ljudskih prava, ali oni znadu takodjer, da sadašnje vrijeme nije prikladno, da se demonstrira proti vladi i proti sustavu radi postignuća većih sloboština, oni znadu, da je njihova domovina zapletena u težkom ratu na dalekom iztoku i da treba sada više sloge i jedinstva svih njezinih sinova no ikada; znadu na dalje, da bi značilo poćiniti pravo izdajstvo na svojoj domovini, razapinjati ju ovaj par na još veće muke kad ju čeka velemućna zadaća da suzbije i uništi ljuta neprijatelja.

Za to domovinske dužnosti znade ogromna većina ruskih radnika te oni nisu pošli na liepak nutarnjim i izvanjskim dušmanom svoje domovine. Oni su ostali mirni i triezni ali uvjek pripravi da traže od svoga cara-gospodara ona prava, koja uživaju ostali slobodni narodi — kad tomu bude pravi čas i zgodnije vrijeme.

Jedan dio ovakvih radnika ili bolje rekuć odaslauka radnićkih krugova primio je car Nikola, kako javljaju službeno iz Petrograda, dne 1. o. n. j. u audijenciju. O tom važnom i zanimivom sastanku cara Nikole sa svojimi radnici pišu ruski listovi od dne 1. o. m. j.:

Car Nikolaj primio je danas poslije podne deputaciju od 34 radnika petrogradskih tvornica i radionica. Deputacija je došla u pratnji ministra financija Kockoveca i generalnog guvernera Trepova. Došavši u Carsko seio, dočekani su ondje radnici od dovoljnog broja kočija, na kojima su se odvezli do Aleksandra-palaće. U 3 sata poslije podne došao je car u pratnji velikog kneza Gjura Mihajlovića, ministra carske kuće i zapovjednika palaće u dvoranu, kamo je deputacija bila uvedena. Članovi deputacije pokloniše se caru, koji ih je pozdravio riećima: „Do-bar dan djeco!“ Radnici odgovoriše: „Zdravo, Vaše Veličanstvo!“ Na to je car uzeto ovako besjediti: Pozvao sam Vas ovamo, da čujete moje rieći iz mojih vlastitih usta i da ih prihobćite Vašim drugovima. Do kobnih događajaja sa žalostnim i neuklonivim posljedicama nemira došlo je zato, jer ste se dali zavesti i prevariti od izdajica i neprijatelja naše domovine, kad su Vas pozvali, da meni upravite molbu glede svojih potreba. Ovi su ljudi time izazvali proti meni i mojoj vladi bunu, jer su Vas prisilili, da napustite rad u vrijeme, u koje moraju svi pravi Rusi raditi, da našeg tvrdokornog neprijatelja poraze. Strajkovi i buntovne izjave zavadjaju uvijek svjetlino na nemire, a ovi su opet uvijek silili vladu, te će ju i nadalje siliti, da upotrebi oružanu silu, pri čem i nevine žrtve padaju. Ja znadem, da život radnika nije lahak. Maogo treba organizovati i popraviti. No strpite se! Vi sami znadete, da moramo biti pravdni na prema majstorima i da se moramo osvrnati na naše industrijske prilike. Ali, da Vi meni Vaše potrebe objasnite s pomoćju buntovne svjetline, to je zločin. U svojoj buntovne svjetline, što se može, pa ću im osvojiti brzi za dobrobit radnika, ja ću izdati odredbe, da se za poboljšanje njihove sudbine sve učini, što se može, pa ću im osigurati i zakoniti put, kojim se mogu njihovi zahtjevi izpitati. Ja se uzdam u lojalne osjećaje radnika i u njihovu odanost prema meni, te im žopraštam njihov

zločin. Vratite se na Vaš rad i izpunite sa svojim drugovima Vaše dužnosti. Tako vam Bog pomogao!

Iza ovih rieći pozvao je car Nikolaj radnike, da sve, što su čuli od njega, prihobće svojim drugovima, pa im je obćeno, da će im svoja obćenja i pismeno dati. Radnici su na to ostavili palaću i pošli u crkvu, gdje su se pomolili Bogu, poljubili ikonu i darivali vošćenice. Poslije toga povedeni su u bivši licej u Carskom Selu, gdje im je priredjen objed. Jedan radnik nazdravio je caru, a ostali su klicali: Ura! U 1/2 sata vratili su se radnici na kolodvor i odavie željeznicom u Petrograd.

— Car, carica i carica-mati izjavili su obćeljima za nemira od 22. siećnja usmćrenih i ranjenih svoje duboko saučesće, te generalnom guverneru doznačili 50.000 rubalja za podporu stradajućih članova tih obitelji.

Iz carevinskoga vieća.

Beč, 7. febrara 1905.

Posljednja sjednica zastupniće kuće prošloga tjedna bila je u sriedu. Onaj dan svršilo se je podrobnu razpravu o vjerskoj za podporu u biedi. Sve resolucije bile su izrućene vladi s nalogom da ih uzme u obzir. Koliko čujem, odlučena je sa strane ministarstva nješto veća svota za Primorje nego obćeno. Sada će odvisiti od c. kr. namjesticitva kako će tu svotu razdieliti medju pojedine kotare, a od c. k. kotarskih glavarstva, kako da se razdieli medju pojedine obćine i obćinske dielove. Od tih oblasti će odvisiti, hoće li se podpore dati u istinu potrebnu pućanstvu kao i to, da se novac neda bezdušnim nekim talijanaškim obćinama u agitatorne svrhe.

Još one sriede prošloga tjedna počela se je razprava o privoli rekruta u prvom čitanju. Pošto četiri dana uzastopce ne bijaše sjednice, jućer ponedjeljak, poslie podne, bila je opet sjednica. A bila je i danas. Nadaljevalo se je razpravu o rekrutih. Do danas ne bijaše još osobita govora u toj razpravi. Čeka se što će Česi, na usta Kramafa. Još znamenitije za nas biti će ono, što će govoriti valjda već sutra Biankini. On će tu uzeti u obzir događajaja u Magjariji, pak dakako i ono, što bi u toj prilici imali činiti Hrvati, gdjeogod bili. Hrvati bi imali naime sada, ako ikad iztknuti svoje pravaško stanoviše, koje ih jedino može spasiti.

Jućer se je razpravljao takodjer prešni predlog zast. Dasinskoga radi zabrana skupština u Galiciji obzirom na događajaja u Ruskoj. Dasinski nije govorio toliko o tih zabranah, koliko ob odnošajih u Ruskoj. Te je slikao crno, crno, te se je postavio na stanovište židova, koji ne ida za drugim nego da Rusku oslabe.

Politički pregled.

U Puli 8. febrara 1905.

Austro-Ugarska.

Mladoćeski klub na carevinskom vieću prihobćuje sljedeću izjavu o dogovorih, što ih je imalo predsjedništvo kluba sa ministrom predsjednikom bar. Gautschom. Zastupnici dr. Pacak, dr. Kramaf i dr. Stransky pošli su danas prije podne k ministru predsjedniku, kod kojega su ostali sat i pol. Predmetom viećanja bilo je sadašnje stanje, radnja kod prekopa i regulacije, zatim gradnja sveučilišnih zgrada u Pragu i Brnu, saniranje českih zemaljskih financija i željezničko pitanje. Iza toga viećao je dr. Pacak s českim ministrom dr. Rindom.

U hrvatskih novinah Dalmacije izjavimo, da su se ovih dana sastali u Dubrovniku dr. Čingrija, predsjednik hrvatske narodne stranke i dr. Trumbić, predsjednik kluba stranke obiva, da se dogovore glede ujedinjenja objiva klubova. Reć

bi, da su se predsjednici sporazumjeli i sastavili osnovu programa, koju će imati da odobre njihovi klubovi. Ovi će se sastati čim rad carevinskog vieća dopusti, da svi članovi klubova na okupu nadju. Istom prilikom povelu su revni predsjednici pregovore sa predsjedništvom upravnog odbora srbske narodne stranke u pogledu njezinog predloga glede sporazumka kod budućih obćinskih izbora u pokrajini. Pregovori će se nastaviti, te će biti dokončani čim bude provedeno stopljenje hrvatskih klubova.

Poraz vladajuće stranke u Ugarskoj reć hi, da djeluje porazno i na vladajuću stranku u Hrvatskoj. Ono 40 zastupnika, što ih šalje hrvatski sabor na zajednički sabor u Budimpeštu, podupiralo je uvijek pokorno mađjarsku liberalnu stranku. Pošto je pako ta stranka kod netom minulih izbora sramotno propala, došli su oni hrvatski zastupnici u najveću nepriliku neznajuće komu da se u zajedničkom saboru priključe.

Iz Zagreb dolazi dapače viesti i o odstupu bana grofa Pejačevića, koji je bio prošlih dana na audijenciji kod kralja. Kao razlog odstupu navadja se s jedne strane banova bolešljivost, ali s druge svadja se sve na politički položaj u Ugarskoj. U Ugarskoj imao bi naimo postati ministrom predsjednikom jedan od vodja opozicije, naimo grof Julije Andrassy. S njim reć hi, da nije hrvatski ban u najboljih osobnih i rodbinskih odnošajih, a pošto bi morao doći često s njim u doticaj porad svoje službe, čini se, da će ban radije odstupiti nego li s novim ministrom predsjednikom u doticaj stupiti. Za slučaj da grof Pejačević odstupi, imenuju mu nasljednikom umirovljenog velikog župana Milutina pl. Kukuljevića, koji je bio onomadne imenovan tajnim savjetnikom Njeg. Veličanstva.

Rusija.

Sa rusko-japanskog ratista nema osobitih viesti. Pomanje čete dolaze doduše češće do sukoba, no većih bitaka teško da bude doh se vrijeme nepromieni.

Dne 5. o. m. obdržavalo je u Moskvi tamošnje plemstvo skupštinu na kojoj je prihvaćena sljedeća adresa na cara Nikolau:

„Car! U sadašnjim težkim danima Rusije, upravljene su na Te mišim moskovskog plemstva, koje je prožeto onim, što Tvoje rusko srce tišii, kao i brigom, što zaokuplja Tvoje misli. Na tešku je kušnju, care, stavio Bog Tebe i Rusiju. Neizmerno težak i uporan rat, kakvog još nikad nije bilo, privukao je k sebi sve sile Rusije. Još se ne dade dogledati žudjeni konce rata. Medjutim unutrašnji ustanak raznojara društvo i uzbuđenje naroda Hoćemo li mi možda smetenim ratnom olujom, malodušno misliti na to, da se odmah obustavi rat, što je moguće samo uz teške gubitke, uz cieniu političkog poniženja Rusije? Ne ćemo! S Tobom zajedno care, gojimo mi nadu, da će naša hrabra vojska izvostiti pod vodstvom svojeg izkasnog vodje željenu pobjedu i da će Rusiji dati čestan i trajan mir. Doista sada, u ovo teško vrijeme nije pravi čas, da se misli na bud kakvu reorganizaciju sistema vladavine. Pustite da nestane ratnih oblaci i da se nemiri slegnu, pak će tada Rusija upravljana Tvojom rukom-vodiljom, naći putove k pouzdanom uređenju unutrašnjeg života na osnovu sporazumka autokratskog cara sa zemljom, što nam ga naša povjest propisuje. Vladaj, autokratski care, svjestan o svojoj snazi! U veličini Tvoje moći leži jakost i nada ruskog naroda da u pouzdanju u Te i u Tvoju neumnornu brižljivost za boljak Rusije leži njegova sloga. Vjeruj, da su Ti odani svi stališi ruske domovine“.

Hrvati!
Kupujte žigice
Družbe sv. Cirila i Metoda
za Istru.

Franina i Jurina.

Fr. Ce ono skrabaća neki talijanski fuj s Trsta za neki blatni afar odi soli na Lošinjeh?
Jur. Pak ce te to šrbi?
Fr. A ce neće, kada su neke vele peršoni ofenjene.
Jur. Kega šrbi neka se češe.
Fr. Varamente ako su čiste, te se lahko oprat, ako su blatne meritaju palic.
Fr. Ča da je škopijala anarhija va Lindare?
Jur. Tako ljudi govore.
Fr. A ki je na čelu?
Jur. Da je luteranski pastor.
Fr. Viš, viš ča mi to povedaš,

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinski kotar:

Izdajstvo Perojaca i naši listovi Crno izdajstvo pravoslavnih izbornika iz Peroja počinjeno kod netom minulih izbora za obćinu Pulu na našem narodu u istoj obćini, žigosali smo mi i naš vriedni drug „Omnibus“ po zasluži. Očekivali smo punim pravom, da će to njihovo nebratsko postupanje odlučno odsuditi i ostali naši drugovi, listovi hrvatski i slovenski, osobite oni našeg Primorja. Ali mi se i u tom prevarismo. Ti listovi kao da se plaše nesretnim Perojcem kazati istinu u brk pa bila ta istina ma koliko gorka ili možda misle, da će se stedeć ih šulnjom, možda popraviti i svoje izdajstvo pokajati. Nu ako tako misle, to se ljuto varaju, jer Perojci nas nisu na žalost za prvi, a bojimo se ni za posljednji put prevarili.

Kad bi se tuj radilo o samih neukih i zapuštenih seljacih, ni pol muke dalo bi se njihovo postupanje bar nekak opravdati. Ali kad se znađe, da su izbornike iz Peroja predvodili i u izdajstvu njim prednjačili sviesetni muževi, inteligentne osobe, sveštenik i učitelj, koji se svojom srbskom narodnosti i svojim srpskim jezikom visoko ponose, tada se njihovu crno izdajstvo neda doista ničim opravdati. Nu kako se neda to opravdati ne može se ni shvatiti šutnja onih listova, koji bi bili pozvani, da bar pokaraju bratski zavedene perojske izbornike, onih listova, koji rado govore o srpsko-hrvatskoj slogi na našem jugu, onih listova, koji su jur jasno bacili svu krivnju radi te nesretno nesloge — na nas Hrvate.

Kapitul treći o prodanom blagu:
Tko da više!

Čujemo, da je u Premanturi za vrijeme obćinskih izbora bila jako slaba prodaja blaga. Premda su slavni i visokoučeni deligat premanturski Rosanda i plebanuš Matic agitrali za što veću cieniu, ipak im se baratanje slabo ovog puta posrećilo, te su smogli jedva desetoricu gulašovića. Od ovih dva su bila čorava na jedno

oko a drugi na oba, da prosti sveta Luce! Radi toga da su učinili slabu figuru pred šior Dumićem Stanićem, te da se je barba »delikato« pred njim ovog puta malo dulje za uho česal. Ovo je i razlog što je bila prodaja ispod cienne, jer trgovac Dumić nije bio zadovoljan sa šantavim blagom.

Tri glave ove »lipe kumpanije« su i članovi konzumnog društva u Premanturi i to: Martin Periša Komele, Niko Rakić Gula i Ivan Jurina. Da znamo »lumer njihovih lita« stavili bi i ovaj terno na lot, te njim kupili toliko krepane konjetine, da bi se sva ta lipa kumpanija, sa pajdaši iz Jadrski, Ližnjana, i Šišana i svimi drugim kampijuni à la slinjavu Štember iz Jadrski i blegzavi Mizdarić iz Šišana, mogla najesti za uvijek, da se nebi više na pazar vodila.

Više Premanturaca Vam poručuje: sram vas bilo, ako niste vaš sram kod Stanića i Rosande ostavili.

Sedam po izbor „junaka“.

Po Premanturi i Banjolan bježe djeca a i drugi ljudi od nekakvih novopečenih »junaci« velog tiela a malog duha, što su se pojavili u onim stranama za zadnjih obćinskih izbora u Puli. Ti junaci nazvali su se independenti, to će reći po našu: ima li što za naše »denti« — zube, kume o j! Ta nova vrst blaga božjega, digla tada izborne cigare od krajcara i pol visoko u zrak i dimila do kuća svojih tako gusto, e, mišljamo, mili Bože, dobro ovo blago doniela nam željeznicu u naše strane koji su nam dobra mlada puljska talijanska gospoda, njihovim moćnim zagovorom mlstivost dala. A kad tamo šta vidjesmo; vidjesmo na naše zdrave oči, da to nije željeznica, već slinavi cigari, što jih u svojim crnim žvalima žvakali: Ante Cnobori Garić, vodja vriedne čete, Šime Mikovlović i Ante Piuman (ova dva nevriedni člani konzumnog društva), Grgo Mišković, koji bi rado biti »šior«, da postane deligatom u novom gradu žabara, zatim one tri fine crvene kapulice iz Banjola braća Jure i Bepo Mišković Bačić i konjski profesor velenatućeni Franko Delija.

To je bilo tada; a sada braćo moja, odkad su dobro prožvakali onako fine cigare, ispred dugog nosa gore peć, da ugruju onu modru kvrgu, što njim častno strši a baš usred gubca.

Veliki ples u Sokolu.

Baš od srca zahvaljujemo našem vrlom prvom istarskom Sokolu na užitku kojeg nam pribavio u subota za večer. Veliki ples, što se obdržavalo te večeri, ispao je u pravom smislu rieći sjajno. Jučer srećući svakoga, koji je posjetio taj ples, na upit, no kako je bilo, odgovorio je krasno, liepo. I zbilja je bilo tako. Koli mnogobrojni posjet zabave, toli oduševljenje i živahnost plesa, kao što i elegancija toalet naših gospodjica i dama, sve je to podalo zabavi onaj sjaj, kojega nismo vidjeli već više vremena, u našim krugovima. Vidi se, da liepo napredujemo; samo tako napried! Budimo se i budućnost je naša!

Hrvatska Čitaonica u Ližnjaju.

U nedjelju dne 12 tek. mjeseca, u 2 sata po podne držati će Hrvatska Čitaonica u Ližnjaju svoju godišnju redovitu glavnu skupštinu sa obćinim dnevnim redom, na koju se članovi pozivlju da ju što mnogobrojnije posjete.

Konzumno Društvo u Premanturi.

Dne 29. siječnja t. g. obdržavalo je konzumno društvo u Premanturi svoju godišnju redovitu glavnu skupštinu. Iz izvještaj upravnog odbora društva, što ga je predsjednik skupštini pročitao proizlazii, da je društvo imalo u godini 1904 čistog dobitka 1786 kruna i 67 para. Od ovog iznosa razdielilo se među članove 1387 kruna i 19 para, što dava 7 po sto, a 319 kruna i 60 para uložilo se u pričuvnu zakladu (reservni fond). Predsjedniku pak, za njegov rad i trud, što ga je uložio za upravljanje i nastojanje oko napredka društva, glasovala je skupština 80 kruna kao nagradu.

Polag ovih brojka svatko će uviditi, kako ovo društvo liepo napreduje i kakav uspjeh je postiglo već u prvog godini svog obstanaka. Vidi se iz toga od kakove li su koristi naročito ovakova društva, te do kakovih uspjeha se dodje ondje, gdje vlada sloga. Upravnim odboru ide takoder ne mala hvata, što je znao ovako liepo i savjestno voditi račune društva, te ga doveo do ovakvog uspjeha.

Iz ovoga neka uvide i drugi naši po Istri kakovo korist daju konzumna društva, te neka nastoje da se i kod njih ovakovi dućani ustroje, jer gdje jedan ne može što postignuti, postigne to 50 njih u pravoj ljubavi i slogi.

Konzumno društvo u Štinjanu.

Dne 2 tek. mj. obdržavalo je ovo vriedno društvo svoju redovitu godišnju glavnu skupštinu. Na ovoj skupštini se pročitala i odobrila bilanca za poslovnu godinu 1904, te je ista dala čistog dobitka 7 po sto. Upravni odbor predložio je da se od čistog dobitka 5% podieli među članove a 2% da se uvrsti u pričuvnu zakladu (reservni fond), što je skupština većinom glasova i odobrila. Nakon ovog zaključka, istupiše dva člana iz društva, jer nisu, valjda iz pohlepe za dobitkom, bili zadovoljni da se stvori pričuvna zaklada, koja će jedino podignuti društvu ugled i vjersiju a prispješiti napredak i zajamčiti obstanak. No kao što u svakoj pšenici imade kukolja, tako imade još dosta i u Štinjanu ljudi, koji nastoje na svaki način da ovo hvalevriedno društvo propane. Ali uzalud njim svako njihovo zlobno nastojanje: njihove nečiste spletke neće uspjeti. Štinjanci se neće zavesti na tanak led od ovih mutikaša.

Na predlog revizora Martina Orlića bi jednoglasno prihvaćeno, da se prigodom smrti kojega člana ili njegove žene udjeli njegovim nasljednicima podpora od 20 K. Predsjednik Miho Cukon predloži pak, da se čisti dobitak od rasprodanih žigica Družbe sv. Cirila i Metoda za Istru uložii u korist Družbe. Skupština je iza kratkog predodjenja po predsjedniku svrnie Družbe i načina kojim ona nastoji pomoći hrvatskom seljaku u Istri, primila i ovaj predlog jednoglasno.

Pošto je bio ovime iscrpljen dnevni red, predsjednik je zaključio skupštinu, na što se zadržgari zadovoljni liepim uspjehom društva, mirno razdiđoše.

Mi pak s naše strane s veseljem pozdravljamo ovaj liepi napredak ovog mladog društva, i čestitajue upravi na uspjehu želimo društvu svaki prospjeh.

Putovanje zimске eskadre. Dne 1.

o. mj. odputovao je iz Pule zimski odio ratnog brodovlja, koji se sastoji od oklopnjača „Habsburg“, „Arpač“ i „Babenberg“, od krstaša „Aspern“ i „Szigetvar“ i od torpediniere „Satellit“. Brodovlje je pod zapovjedništvom contreadmirala Siemuszova Pietruskog, te putuje na Izток, zaustavljajue se u većim lukama Albanije, Grčke, Male Azije, među ostalim Soluna i Smirne. Putovanje će trajati oko 3 mjeseca. Usvibnju pak brodovlje će posjetiti luke Trsta, Rieke i Dalmacije.

Lošinjški kotar:

Radi izmirenja nesložne braće. Iz

Osora pišu talijanskim listovima, da se je u nedjelju sastale obćinsko zastupstvo u izvanrednoj sjednici radi poravnanja razmirica, koje su nastale posljednje doba zbog sjedišta obćinskog ureda. Jedni bi naimo htjeli, da je sjedište obćine u Osoru, drugi u Nerezinah i tako se talijanska braća zbog toga posvadise. Na rečnoj sjednici bijahu izabrani sljedeći zastupnici, koji imadu riešiti pitanje sjedišta tako, da budu koze ciele i vuci siti. Eto imena tih talijanskih zastupnika: Dinko Zorović, Josip Grković i Marko Brako za Nerezine, a Frane Salata, Antun Stanić i Gašpar Vodarić za Osor.

Creski talijanaši. U jednom dopisu iz Cresa u tršćanskom „Čufitić“ čitamo, da se je u Cresu ustrojilo talijansko pučko ili demokratsko društvo. U dopisu tom spominju se samo dva imena i to ime prvoga predsjednika novoga društva i ime slikara, koji im je naslikao i uresio plesnu dvoranu. Pak što mislite kakva su ta imena, dotično prezimena? E kakva, nego li talijanska puro sange! Predsjednik nosi florentinsko ime Bolmarčić a slikar napulitansko ime Volarić! Eto na kakve se stupove oslanja talijanstvo tužne naše Istre!

Hrvatska čitaonica „Frankopan“ u Vrbniku, priređuje u nedjelju dne 19. tek. mjeseca za svoje članove i pozvane gostove veliki ples.

Voloski kotar:

Izvadak iz sjednice obć. zastupstva u Kastvu. (Nastavak.) Isto tako po konstituiranju novog obć. zastupstva od obć. odbora bio objavljen pregled obć. blagajne za obćinu Kastvu i pridružene Brzud, Lisac, Škalnicu i Studenu, višak kojih dnevom

Odgovor vlade na interpelacije.

Vladin zastupnik Fabiani čita talijanske odgovore na interpelacije:

1. zast. Andrijić radi utjerivanja poreza;
2. zast. D. Trinajstića radi uporabe zakona o domovinskom pravu;
3. zast. Bennati-a radi priobćenja zaključaka zem. škol. vieća;
4. zast. Kompere radi odnosa u pučkih školah za ljetne sparine poslije podne;
5. zast. Tomasi-a radi uvođenja novog vlaka na pruzi Trst-Poreč i radi postaje u Oprtlju.

Za čitanja talijanskih odgovora na hrvatske upite prigovaraju oštro zastupnici manjine.

Zast. Andrijić moli za rieč.

Predsjednik: Ne ima razprave o odgovoru vlade na interpelacije.

Zast. Andrijić: Imam staviti upit na g. predsjednika.

Svoje upite i interpelacije na koje je imao čast odgovoriti vladin povjerenik, stavio sam samo u hrv. jeziku, a vladin je povjerenik na nje jedino odgovorio u tal. jeziku, a nije niti ispričao taj svoj postupak — tako te bi se moglo činiti, da sam ja stavio upite na talijanskom jeziku. Time je vlada očito pokazala, kako ona prva bezobrazno gazi temeljne drž. zakone i cesarske resolucije i sad je jasno koliko može pučanstvo da drži do razvikanave pravednosti jedne c. k. austrijske vlade. To je sramota.

Molim g. predsjednika, da pita vladinog povjerenika, hoće li unaprijed na hrv. upite odgovarati u hrv. jeziku.

(Zast. Zarotti fučka, na što mu dovikne zast. Spiničić: Bravo Zarotti! Pjesak na klupah manjine, velika buka u čitavom saboru).

Zast. Andrijić: Vidi se sada kako vlada misli i kako hoće da postupa s nama!

Vladin zastupnik, pripravan na prosvjed manjine pročita na svoje opravdanje poznatu izjavu svoga predstavnika Eituschega o vladinih odgovorih na hrvatske upite pozivom na talij. razpravni jezik i pozivom na to, da ga svi razumiju.

Zast. Spiničić: Bedast odgovor Vaš već po drugi put!

Zast. Andrijić: Hrvatski govori, nesretni sine!

Zast. Campitelli zagovara postupak vladinog povjerenika.

Zast. Laginja prosvjeduje — iznimno talijanski — proti nezakonitom postupanju vladinog povjerenika.

Za obćenite uzrujanosti zaključena je sjednica i urećena buduća za sljedeći dan.

Posljednjim trim sjednicam t. j. XVIII. XIX. i XX. nisu prisustvovali članovi hrvatsko-slovenskoga kluba radi poznate uvriede, što im ju je nanio vladin zastupnik talijanskim odgovorom na hrvatske interpelacije.

Radi toga izvijestili ćemo u kratko samo o glavnih predmetih razpravljenih u tih sjednicah:

U sjednici od dne 9. o. mj. (XVIII) prihvaćen bijaše proračun zemaljske bolnice u Puli bez razprave.

Na molbu obćine Buzet za pripomoć da uzmogou tamonošnji vinogradari obnoviti svoje vinograde uništene floskerom, prihvaćen bijaše predlog financijalnog odbora, da se molbu ustupi zemaljskom odboru na uvaženje kad bude dielio podpore za ublaženje biede.

Zatim bijahu prihvaćene u II. i III. čitanju osnova zakona o uređenju službenih odnošaja obćinskih činovnika i liećnika i za osnude mirovne zaklade obćinskih činovnika. Nadalje prihvaćena je bez razprave zakonska osnova za uvođenje posebnog nameta na domaće vino u obćinam Veliki i Mali Lošinj. Riešen je nadalje proračun zemaljske agrarne zaklade

za g. 1905. i 1906. Prihvaćen je u III. čitanju statut za osjeganje domaće životinje.

Zast. Campitelli pita vladu, hoće li uvesti bolju željezničku svezu za Rovinjom.

Zast. Bartoli predložio i sabor prihvatiti jednoglasno podporu od 1000 K talijanskim djacima u Inomostu, koji se nalaze u zatvoru zbog poznatih izgreda.

Zast. Bennati pita vladinog povjerenika kako je mogao doći juterašnji „Correspondenzbureau“ imena hrvatskih obćina Istre u hrvatskom nazivlju, umjesto na talijanskom — tobož historičkom: Vladin povjerenik odgovori odmah, da je on priobćio ona imena u talijanskom nazivlju, ali da bijahu u uredništvu službene lista prevedena na hrvatski: obećaje, da će to iztražiti kako se je to dogodilo. (Dakle, ni vladinom zastupniku nije pravo, što se inače hrvatskih obćina pišu hrvatski!?)

U sjednici od 10. o. mj. (XIX.) odmah na početku bijahu pročitate tri interpelacije, stavljene od članova većine. Odobren bijaše proračun zem. školske zaklade za g. 1905. u iznosu od K 615.078 pošto bijahu brisane stavke za hrv. škole u Sv. Lovreću od Predubca i u Sušnjevi. Prihvaćen je bio nadalje proračun učiteljske mirovinske zaklade za g. 1905. u iznosu od K 76.545 sa jednakim pokrićem.

Na molbu obćine Buzet za podporu odnosno zajam za gradnju potrebitih cesta prešlo se je na dnevni red.

Zast. Belli izvijestio je o molbi obćine Piran za podporu, da uzmogne sagraditi konjsku željeznicu od postaje Sv. Lucije do Pirana. Na njegov predlog i na preporuku zast. Campitelli glasovao je sabor obćini za dobu od 15 godina, uz povrat polag priloda željeznice.

Zast. Davanzo obrazložio svoj predlog za zaštitu o promicanju ribarstva. Predlog bijaše prihvaćen,

Na predlog izvijestitelja riešena bijaše molba obćine Pula za podporu za ustrojenje obrtne škole, u tom smislu, da se ju odstupi na uvaženje zem. odboru.

U sjednici od 11. o. mj. (XX) na utok Josipa Mirkovića iz Barbane proti odluci zem. odbora, kojom se je ustrojilo u Barbani posebno upravno vieće, za poruznu obćinu Barban, zaključio sabor, da se otkod odstupi zem. odboru sa nalogom, da povede izvide o imetku one obćine, da sasluša obćinsko zastupstvo, pak da predloži u novom zasjedanju sabora spomenuti utok na riešitbu.

Molbe raznih koncesionara za podporu kod gradnje električne željeznice Matulje-Opatija-Lovran, uputi sabor zem. odboru sa nalogom, da izposluje od koncesionara povoljnije uvjete ili da stavi eventualno u budućem zasjedanju predlog za provincializaciju tog poduzeća.

Prihvaćen je zatim na predlog financ. odbora proračun zemaljske zaklade za g. 1905. u iznosu od K 1.677.233, sa prihodom od K 481.485 i sa manjkom od K 1.195.738.

Na predlog zast. Bennati-a vrštena je u proračun svota od 10.000 K kao podpora „Lega Nazionale“. Bennati je podkriepio činovnički svoj predlog i tim, da će se tom svotom pomoći i Slaveni ma, jer da će tako doći i oni do talijanskih škola.

Zarobljeno.

!!! — Uredništvo.)
Tim bijaše iscrpljen dnevni red posljednje sjednice.

Predsjednik pročita zatim pozdravni govor, u kojem naglasi mnogobrojne koristi (!?) osnove, riešene pomoću čitavog sabora bez razlike stranaka (!?).

Zast. Campitelli zahvali se predsjedniku na njegovoj uztrajnosti i nepristranosti i na njegovom revnom provodjenju saborskog pravilnika.

Zatim proglasi predsjednik ovo zasjedanje zaključenim.

;) Ovdje je bila opazka uredništva, koja je zepiljena i zato priredismo drugo izdanje.

Ruski car medju radnici.

Protuslovenski listovi talijanski, njemački i engleski — u prvom redu židovski htjeli su predstaviti svijetu zadnju pobunu radništva u Rusiji, napose u Petrogradu, kano sveobći revolucionarni pokret, koji neće prestati dok se današnja Rusija s temelja nepreustroji.

Pak što se dogodilo? Dogodilo se to, da su se ti protivnici Slavenstva ružno osmiejili. Tudijski novac, napose židovski i protuslovenske spletke uspjele su zavesti jedan dio radništva, ali jezgro radnika ostalo je mirno i hladno. To jezgro znade naime i čuti, da radnici i u obće niži stojevi u Rusiji imadu mnogo neizpunjenih želja i ljudskih prava, ali oni znadu takodjer, da sadašnje vrieme nije prikladno, da se demonstrira proti vladi i proti sustavu radi postignuća većih slobodština, oni znadu, da je njihova domovina zapletena u težkom ratu na dalekom istoku i da treba sada više sloge i jedinstva svih njezinih sinova no ikade; znadu na dalje, da bi značilo poćinili pravo izdajstvo na svojoj domovini, razapinjati ju ovaj par na još veće muke kad ju čeka velemučna zadaća da suzbije i uništi ljuta neprijatelja.

Za te domovinske dužnosti znade ogromna većina ruskih radnika te oni nisu pošli na liepak nutarnjim i izvanjskim dušmanom svoje domovine. Oni su ostali mirni i triezni ali uvijek pripravi da traže od svoga cara-gospodara ona prava, koja uživaju ostali slobodni narodi — kad tomu bude pravi čas i zgodnije vrieme.

Jedan dio ovakvih radnika ili bolje rekuć odaslanika radničkih krugova primio je car Nikola, kako javljaju službeno iz Petrograda, dne 1. o. mj. u audijenciju. O tom važnom i zanimivom sastanku cara Nikole sa svojimi radnici pišu ruski listovi od dne 1. o. mj.:

Car Nikolaj primio je danas poslije podne deputaciju od 34 radnika petrogradskih tvornica i radionica. Deputacija je došla u pratnji ministra financija Kovkoveca i generalnog guvernera Trepova. Došavši u Carsko seio, dočekani su ondje radnici od dovoljnog broja kočija, na kojima su se odvezli do Aleksandra-palače. U 3 sata poslije podne došao je car u pratnji velikog kneza Gjura Mihajlovića, ministra carske kuće i zapovjednika palače u dvoranu, kamo je deputacija bila uvedena. Članovi deputacije pokloniše se caru, koji ih je pozdravio riećima: „Dobran dan djeco!“ Radnici odgovoriše: „Zdravo, Vaše Veličanstvo!“ Na to je car uzeo ovako besjediti: Pozvao sam Vas ovamo, da čujete moje rieči iz mojih vlastitih usta i da ih priobćite Vašim drugovima. Do kobnih događaja sa žalostnim i neuklonivim posljedicama nemira došlo je zato, jer ste se dali zavesti i prevariti od izdajca i neprijatelja naše domovine, kad su Vas pozvali, da meni upravite molbu glede svojih potreba. Ovi su ljudi time izazvali proti meni i mojoj vladu bunu, jer su Vas prisilili, da napustite rad u vrieme, u koje moraju svi praviti Rusi raditi, da našeg tvrdokornog neprijatelja poraze. Štrajkovi i buntovne izjave zavadjaju uvijek svjetlu na nemire, a ovi su opet uvijek silili vladu, te će ju i nadalje siliti, da upotrebi oružanu silu, pri čem i nevine žrtve padaju. Ja znamem, da život radnika nije lahak. Mnogo treba organizovati i popraviti. No strpite se! Vi sami znadete, da moramo biti pravedni na prema majstorima i da se moramo osvrtnati na naše industrijske prilike. Ali, da Vi meni Vaše potrebe objasnite s pomoću buntovne svjetline, to je zločin. U svojoj brzoti za dobrobit radnika, ja ću izdati odredbe, da se za poboljšanje njihove sudbine sve učini, što se može, pa ću im osigurati i zakoniti put, kojim se mogu njihovi zahtjevi izpitati. Ja se uzdam u lojalne osjećaje radnika i u njihovu oćamost prema meni, te im ću praštam njihov

zločin. Vratite se na Vaš rad i izpunite sa svojimi drugovima Vaše dužnosti. Tako Vam Bog pomogao!

Iza ovih rieči pozvao je car Nikolaj radnike, da sve, što su čuli od njega, priobće svojim drugovima, pa im je obrekao, da će im svoja obećanja i pismeno dati. Radnici su na to ostavili palaču i pošli u crkvu, gdje su se pomolili Bogu, poljubili ikonu i darivali vošćenice. Poslije toga povedeni su u bivši licej u Carskom Selu, gdje im je priredjen objed. Jedan radnik nazdravio je caru, a ostali su klicali: Ura! U 1/5 sati vratili su se radnici na kolodvor i odavle željeznicom u Petrograd.

— Car, carica i carica-mati izjavili su obiteljima za nemira od 22. siećnja usmrćenih i ranjenih svoje duboko saućekće, te generalnom guverneru doznatići 50.000 rubalja za podporu stradajućih članova tih obitelji.

Iz carevinskoga vieća.

Beč, 7. februara 1905.

Posljednja sjednica zastupničke kuće prošloga tjedna bila je u sriedu. Onaj dan svršilo se je podrobno razpravu o vjerskiji za podporu u biedi. Sve resolucije bile su izručene vladi s nalogom da ih uzme u obzir. Koliko čujem, odlučena je sa strane ministarstva nješto veća svota za Primorje nego obćino. Sada će odvisiti od c. kr. namjestništva kako će tu svotu razdieliti medju pojedine kotare, a od c. kr. kotarskih glavarstva, kako da se razdieli medju pojedine obćine i obćinske dielove. Od tih oblasti će odvisiti, hoće li se podpore dati u istinu potrebnomu pučanstvu kao i to, da se novac neda bezdušnim nekim talijanaškim obćinama u agitatorne svrhe.

Još one sriede prošloga tjedna počela se je razprava o prvilo rekruta u prvom čitanju. Posto četiri dana uzastopce ne bijaše sjednice, jaćer ponedjeljak, poslije podne, bila je opet sjednica. A bila je i doznana. Nadaljevalo se je razpravu o rekrutih. Do danas ne bijaše još osobita govora u toj razpravi. Čeka se što će Česi, na usta Kramarča. Što znamenitije za nas biti će ono, što će govoriti valjda već sutra Biankini. On će tu uzeti u obzir događaje u Magjariji, pak dakako i ono, što bi u toj prilici imali činiti Hrvati, gdje god bili. Hrvati bi imali naime sada, ako ikad iztaknuti svoje pravaško stanoviše, koje ih jedino može spasiti.

Jučer se je razpravljao takodjer prešni predlog zast. Dašinskoga radi zabrana skupština u Galiciji obzirom na događaje u Ruskoj. Dašinski nije govorio toliko o tih zabranah, koliko ob odnosajih u Ruskoj. Te je slikao crno, crno, te se je postavio na stanoviše židova, koji ne ida za drugim nego da Rusku oslabe.

Politički pregled.

U Puli 8. februara 1905.

Austro-Ugarska.

Mladoćeski klub na carevinskom vieću priobćuje sljedeću izjavu o dogovorih, što ih je imalo predsjedništvo kluba sa ministrom predsjednikom bar. Gautschom. Zastupnici dr. Pacak, dr. Kramarč i dr. Stransky pošli su danas prije podne k ministru predsjedniku, kod kojega su ostali sat i pol. Predmetom viećanja bilo je sadašnje stanje, radnja kod prekopa i regulacije, zatim gradnja sveučilišnih zgrada u Pragu i Brau, saniranje čeških zemaljskih financija i željezničko pitanje. Iza toga viećao je dr. Pacak s češkim ministrom dr. Ransom.

U hrvatskih novinah Dahnacije čitamo, da su se ovih dana sastali u Dubrovniku dr. Cingrija, predsjednik hrvatske narodne stranke i dr. Trumbić, predsjednik kluba stranke prava, da se dogovore glede ujedinjenja obiju klubova. Reć

Nastavak u prilogu.

bi, da su se predsjednici sporazumjeli i sastavili osnovu programa, koju će imati da odobre njihovi klubovi. Ovi će se sastati čim rad carevinskog vieća dopusti, da svi članovi klubova na okupu nadju. Istom prilikom povelu su revni predsjednici pregovore sa predsjedništvom upravnog odbora srbske narodne stranke u pogledu njezinog predloga glede sporazuma kod budućih občinskih izbora u pokrajini. Pregovori će se nastaviti, te će biti donošani čim bude provedeno stopljenje hrvatskih klubova.

Poraz vladajuće stranke u Ugarskoj reč bi, da djeluje porazno i na vladajuću stranku u Hrvatskoj. Ono 40 zastupnika, što ih šalje hrvatski sabor na zajednički sabor u Budimpeštu, podupiralo je uvijek pokorno madjarsku liberalnu stranku. Pošto je pako ta stranka kod netom minulih izbora sramotno propala, došli su oni hrvatski zastupnici u najveću nepravdu neznajući komu da se u zajedničkom saboru priključe.

Iz Zagreba dolazi dapače viest i o odstopu bana grofa Pejačevića, koji je bio prošlih dana na audijenciji kod kralja. Kao razlog odstopu navadja se s jedne strane banova boležljivost, ali s druge svadja se sve na politički položaj u Ugarskoj. U Ugarskoj imao bi namine postati ministrom predsjednikom jedan od vojda, opozicije, naime grof Julije Andrássy. S njim reč bi, da nije hrvatski ban u najboljih osobnih i rodbinskih odnosajih, a pošto bi morao doći često s njim u doticaj porad svoje službe, čini se, da će ban radje odstupiti nego li s novim ministrom predsjednikom u doticaj stupiti. Za slučaj da grof Pejačević odstupi, imenuju mu nasljednikom umirovljenog velikog župana Milutina pl. Kukuljevića, koji je bio onomadne imenovan tajnim savjetnikom Njeg. Veličanstva.

Rusija.

Sa rusko-japanskog ratišta nema osobitih viesti. Pomanje teče dolaze doduše češće do sukoba, no većih bitaka teško da bude dok se vrijeme nepromieni.

Dne 5. o. m. obdržavalo je u Moskvi lanošnje plemsstvo skupštinu na kojoj je prihvaćena sljedeća adresa na cara Nikolau:

„Car! U sadašnjim težkim danima Rusije, upravljene su na Te misli moskovskog plemsstva, koje je prozeto onim, što Tvoje rusko srce tišiti, kao i brigom, što zaokuplja Tvoje misli. Na tešku je kušnju, care, stavio Bog Tebe i Rusiju. Neizmerno težak i uporan rat, kakvog još nikad nije bilo, privukao je k sebi sve sile Rusije. Još se ne dade dočelati žudjeni konac rata. Medjutim unutrašnji ustanak raztrojava društvo i uzbuđuje naroda. Hoćemo li mi možda smeteni ratnom olujom, malodušno misliti na to, da se odmah obustavi rat, što je moguće samo uz teške gubitke, uz cijenu političkog poniženja Rusije? Ne ćemo! S Tobom zajedno care, gojimo mi nadu, da će naša hrabra vojska izvojskiti pod vodstvom svojeg izkusnog vodje željenu pobjedu i da će Rusiji dati častan i trajan mir. Doista sada, u ovo teško vrijeme nije pravi čas, da se misli na bud kakvu reorganizaciju sistema vladavine. Pustite da nestane ratnih oblacija i da se nemiri slegnu, pak će tada Rusija upravljana Tvojom rukom-vodiljom, naći putove k pouzdanom uredjenju unutrašnjeg života na osnovu sporazumka autokratskog cara sa zemljom, što nam ga naša povijest propisuje. Vladaj, autokratski care, svjestan o svojoj snazi! U veličini Tvoje moći leži jakost i nada ruskog naroda da u pouzdanju u Te i u Tvoju neomornu briljovitu za boljak Rusije leži njegova sloga. Vjeruj, da su Ti odani svi stališi ruske domovine“.

Hrvati!
Kupujte žigice
Družbe sv. Cirila i Metoda
za Istru.

Franina i Jurina.

Fr. Ce ono skrabaća neki talijanski fuj s Trsta za neki blatni afar odi soli na Lošinjce?

Jur. Pak ce te to srbi?

Fr. A ce neće, kada su neke vele peršoni ofenjene.

Jur. Kega srbi neka se češe.

Fr. Varamente ako su čiste, te se lahko oprat, ako su blatne meritaju palie.

Fr. Ča da je škopijala anarhija va Lindare?

Jur. Tako ljudi govore.

Fr. A ki je na čelu?

Jur. Da je lateranski pastor.

Fr. Viš, viš ča mi to povedaš,

Pogled po Primorju.

Puljsko - rovinjski kotar:

Izdajstvo Perojaca i naši listovi
Crno izdajstvo pravoslavnih izbornika iz Peroja počinjeno kod netom minulih izbora za občinu Pulu na našem narodu u istoj občini, žigosali smo mi i naš vriedni drug „Omnibus“ po zasluži. Očekivali smo punim pravom, da će to njihovo nebratско postupanje odlučno osuditi i ostali naši drugovi, listovi hrvatski i slovenski, osobito oni našeg Primorja. Ali mi se i u tom prevaramo. Ti listovi kao da se plaše nesreći im Perojcem kazati istinu u brk pa bila ta istina ma koliko gorka. Ili možda misle, da će se stedeć ih sutnjom, možda popraviti i svoje izdajstvo pokajati. Nu ako tako misle, to se ljuto varaju, jer Perojci nas nisu na žalost za prvi, a bojimo se ni za posljednji put prevarili.

Kad bi se tuj radilo o samih nekih i zapuštenih seljaci, ni pol muke dalo bi se njihovo postupanje bar nekak opravdati. Ali kad se znade, da su izbornike iz Peroja predvodili i u izdajstvu njim prednjačili sviestni muzevi, inteligentne osobe, sveštenik i učitelj, koji se svojom srpskom narodnosti i svojim srpskim jezikom visoko ponose, tada se njihovo crno izdajstvo neda doista ničim opravdati. Nu kako se neda to opravdati ne može se ni shvatiti šutnja onih listova, koji bi bili pozvani, da bar pokaraju bratški zavedene perojske izbornike, onih listova, koji rado govore o srpsko-hrvatskoj slogi na našem jugu, onih listova, koji su jur jasno bacili svu krivnju radi te nesretno nesloge — na nas Hrvate.

Kapitul treći o prodanom blagu:
Tko da više!

Čujemo, da je u Premanturi za vrijeme občinskih izbora bila jako slaba prodaja blaga. Premda su slavni i visokoučeni deligat premanturski Rosanda i plebanuš Matić agitirali za što veću cijenu, ipak im se baratanje slabo ovog puta posrećilo, te su smogli jedva desetorica gulašovića. Od ovih dva su bila čorava na jedno

oko a drugi na oba, da prosti sveta Luce! Radi toga da su učinili slabu figuru pred šior Dumićem Stanićem, te da se je barba »delikato« pred njim ovog puta malo dulje za uho česal. Ovo je i razlog što je bila prodaja: ispod cijene, jer trgovac Dumić nije bio zadovoljan sa šantavim blagom.

Tri glave ove »liple kumpanije« su i članovi konsumnog društva u Premanturi i to: Martin Periša Komele, Niko Rakić Gula i Ivan Jurina. Da znamo »lumer njihovih lita« stavili bi i ovaj terno na lot, te njim kupili toliko krepane konjetine, da bi se sva ta lila kumpanija, sa pajdaši iz Jadrski, Ližnjana, i Šišana i svimi drugim kampijuni a la slinjavi Štember iz Jadrski i blezgavi Mizdarić iz Šišana, mogla najesti za uvijek, da se nebi više na pazar vodila.

Više Premanturaca Vam poručuje: sram vas bilo, ako niste vaš sram kod Stanića i Rosande ostavili.

Sedam po izbor »junaka“.

Po Premanturi i Banjolam bježe djeca a i drugi ljudi od nekakvih novopečenih »junaci« velog tiela a malog duba, što su se pojavili u onim stranima za zadnjih občinskih izbora u Puli. Ti junaci nazvali su se independenti, to će reći po našu: ima li što za naše »denti« — zube, kume o j! Ta nova vrst blaga božjega, dglja tada izborne cigare od krajcara i pol visoko u zrak i dimila do kuća svojih tako gusto, c, mišljamo, mili Bože, dobro ovo blago donielo nam željeznicu u naše strane koji su nam dobra mlada puljska talijanska gospoda, njihovim moćnim zagovorom milostivo dala. A kad tamo šta vidjesmo; vidjesmo na naše zdrave oči, da to nije željeznica, već sliinavi cigari, što jih u svojim crnim žvalima žvakali: Ante Crnobori Garić, vojda vriedne čete, Šime Mikovilović i Ante Fiuman (ova dva nevriedni člani konsumnog društva), Grgo Mišković, koji bi rado biti »šior«, da postane deligatom u novom gradu Zabara, zatim one tri fine crvene kapulice iz Banjola braća Jure i Bepo Mišković Bačić i konjski profesor velenatućeni Franko Delija.

To je bilo tada; a sada braćo moja, odkad su dobro provalkali onako fine cigare, ispred dugog nosa gore peč, da ugruju onu modru kvrgu, što njim častno strši a baš usred gubca.

Veliki ples u Sokolu.

Baš od srea zahvaljujemo našem vrlom prvom istarskom Sokolu na užitku kojeg nam pribavio u subotu na večer. Veliki ples, što se obdržavalo te večeri, ispao je u pravom smislu rieči sjajno. Jučer srećuć svakoga, koji je posjetio taj ples, na upit, no kako je bilo, odgovorio je krasno, liepo. I zbijla je bilo tako. Koli mnogobrojni posjet zabave, toli oduševljenje i živahnost plesa, kao što i elegancija toaletna naših gospodjica i dama, sve je to podalo zabavi onaj sjaj, kojega nismo vidjeli već više vremena, u našim krugovima. Vidi se, da liepo napredujemo; samo tako napried! Budimo se i budućnost je naša!

Hrvatska Čitaonica u Ližnjanu.

U nedjelju dne 12 tek. mjeseca, u 2 sata po podne držati će Hrvatska Čitaonica u Ližnjanu svoju godišnju redovitu glavnu skupštinu sa običnim dnevnim redom, na koju se članovi pozivlju da ju što mnogobrojnije posjete.

Konsumno Društvo u Premanturi.

Dne 29. siječnja t. g. obdržavalo je konsumno društvo u Premanturi svoju godišnju redovitu glavnu skupštinu. Iz izvještaja upravnog odbora društva, što ga je predsjednik skupštini pročitao proizlazi, da je društvo imalo u godini 1904 čistog dobitka 1786 kruna i 67 para. Od ovog iznosa razdijelio se među članove 1387 kruna i 19 para, što dava 7 po sto, a 1319 kruna i 60 para uložilo se u pričuvnu zakladu (rezervni fond). Predsjedniku pak, za njegov rad i trud, što ga je uložio za upravljanje i nastojanje oko napredka društva, glasovala je skupština 80 kruna kao nagradu.

Polag ovih brojka prvatko će uviditi, kako ovo društvo liepo napreduje i kakav uspjeh je postiglo već u prvoj godini svog obstanaka. Vidi se iz toga od kakove li su koristi narodu ovakova društva, te do kakovih uspjeha se dodje ondje, gdje vlada sloga. Upravnim odborom ide također ne mala hvala, što je znao ovako liepo i savjestno voditi račune društva, te ga doveo do ovakvog uspjeha.

Iz ovoga neka uvide i drugi naši po Istri kakovih korist daju konsumna društva, te neka nastoje da se i kod njih ovakovi dućani ustroje, jer gdje jedan ne može što postignuti, postigne to 50 njih u pravoj ljubavi i slogi.

Konsumno društvo u Štinjanu.

Dne 2 tek. mj. obdržavalo je ovo vriedno društvo svoju redovitu godišnju glavnu skupštinu. Na ovoj skupštini se pročitala i odobrila bilanca za poslovnu godinu 1904, te je ista dala čistog dobitka 7 po sto. Upravni odbor predložio je da se od čistog dobitka 5% podieli među članove a 2% da se uvrsti u pričuvnu zakladu (rezervni fond), što je skupština većinom glasova i odobrila. Nakon ovog zaključka, istupiše dva člana iz društva, jer nisu, valjda iz pohlepe za dobitkom, bili zadovoljni da se stvori pričuvna zaklada, koja će jedino podignuti društvu ugled i vjeršuju a pospješiti napredak i zajamčiti obstanak.

No kao što u svakoj pšenici imade kukolja, tako imade još dosta i u Štinjanu ljudi, koji nastoje na svaki način da ovo hvalevriedno društvo propane. Ali uzalud njim svako njihovo zlobno nastojanje: njihove nečiste spletke neće uspjeti. Štinjanci se neće zavesti na tanak led od ovih mutikaša.

Na predlog revizora Martina Orlića bi jednoglasno prihvaćeno, da se prigodom smrti kojega člana ili njegove žene udjeli njegovim nasljednicima podpora od 20 K. Predsjednik Miho Cukon predložil pak, da se čisti dobitak od rasprodanih žigica Družbe sv. Cirila i Metoda za Istru uložil u korist Družbe. Skupština je iz kratkog predloženja po predsjedniku svrhe Družbe i načina kojim ona nastoji pomoći hrvatskom seljaku u Istri, primila i ovaj predlog jednoglasno.

Pošto je bio ovime iscrpljen dnevnim red, predsjednik je zaključio skupštinu, na što se zadržgari zadovoljni liepim uspjehom društva, mirno razidjohše.

Mi pak sa naše strane s veseljem pozdravljamo ovaj liepi napredak ovog mladog društva, i čestitaju upravi na uspjehu želimo društvu svaki prospjeh

Putovanje zimske eskadre. Dne 1.

o. mj. odputovao je iz Pule zimski odlo ratnog brodrovlja, koji se sastoji od oklopnjača „Habsburg“, „Arpad“ i „Babenberg“, od krstaša „Aspern“ i „Szeletvar“ i od torpedinier „Satellit“. Brodrovlje je pod zapovjedništvom contreadmirała Siemuszova Pietruskog, te putuje na Iztok, zaustavljajuć se u većim lukama Albanije, Grčke, Male Azije, među ostalim Soluna i Smrne. Putovanje će trajati oko 3 mjeseca. U svibnju pak brodrovlje će posjetiti luke Trsta, Rieke i Dalmacije.

Lošinjski kotar:

Radi izmirenja nesložne braće. Iz Osora pišu talijanskim listovima, da se u nedjelju sastalo občinsko zastupstvo u izvanrednoj sjednici radi poravnjanja razmirica, koje su nastale posljednje doba zbog sjedišta občinskog ureda. Jedni bi naime htjeli, da je sjedište občine u Osoru, drugi u Nerezinah i tako se talijanska braća zbog toga posvadiše. Na rečenoj sjednici bijahu izabrani sljedeći zastupnici, koji imadu riješiti pitanje sjedišta tako, da budu koze ciele i vuci isti. Eto imena tih talijanskih zastupnika: Dinko Zorović, Josip Grković i Marko Brako za Nerezine, a Frane Salata, Antun Stanić i Gaspar Vodarić za Osor.

Creski talijanaši. U jednom dopisu iz Cresa u tršćanskom „Čistitić“ čitamo, da se je u Cresu ustrojilo talijansko pučko ili demokratsko društvo. U dopisu tom spominju se samo dva imena i to ime prvoga predsjednika novoga društva i ime slikara, koji im je naslikao i uredio plesnu dvoranu. Pak što mislite kakva su ta imena. dotično prezimena? E kakva, nego li talijanska puro sange! Predsjednik nosi florentinsko ime Bolmarcića a slikar napulitansko ime Volarića! Eto na kakve se stupove oslanja talijanstvo tužne naše Istre!

Hrvatska čitaonica „Frankopan“ u Vrbniku, priredjuje u nedjelju dne 19. tek. mjeseca za svoje članove i pozvate gostove veliki ples.

Voloski kotar:

Izdavak iz sjednice obč. zastupstva u Kastvu. (Nastavak.) Isto tako po konstituiranju novog obč. zastupstva od obč. odbora bio obavljen pregled obč. blagajne za občinu Kastav i pridružene Brgud, Lisac, Skalnicu i Studenu, višak kojih dnevom

22. XII. 1904. iznosi K. 2214-95 — C. k. kot. sud u Voloskom priobčuje, da je bivši kapelan u Brgradu pok. Mezek umro bez oporuke, te da jedna trećina njegove imovine pripada siromasima ove občine.

Glede dogradnje škol. sgrada u Brežih i Brgradu određuje se, da se opredijeli mjesto, učini nacrt i troškovnik.

Na dopis biskupskog ordinarijata u Trstu, da bi se ova občina za ovaj put odrekla patronata nad vepriučkom župom, prepustivši izbor župnika samomu narodu ne pristaje se s razloga, što bi se to pravo takvim popuštanjem moglo izgubiti.

Ribolov uz kotarsku obalu daje se u zakup Rajčiću i Zenkoviću za godišnjih K 120 — Na nekoje molbe za izdanje obrtnih listova za prodaju vina na malo zaključuje se, tri od ovih preporučiti, jedan prepustiti za unapried, a jednu se ne može preporučiti.

Sa izborom novog zastupstva minuje rok i županom. Njekoji od ovih jesu se zahvalili a njekeji ostali će u toj časti i unapried pošto ih narod želi imati. Tako bili su za sad imenovani župani za sljedeće županije: Brnaci: Jugo Josip Rešetar kbr. 41; Brnčići: Jardaš Jakov br. 59; Bregi: Kinkela Ivan br. 51; Kosti: Biečić Ivan br. 69; Jurčići: Grbac Ljudevit br. 47; Jusići: Perman Rudolf br. 16; Kastav: Rubaša Frane br. 83; Perenići: Slavici Andre; Rečina: Kukuljan Martin br. 41; Rubesi: Sinčić Frane br. 14; Dol. Rukavac: Šepić Frane br. 44; Gor. Rukavac: Grgurina Josip br. 20; Sarsoni: Sablič Juraj Oršić; Spiničići: Mate-Kuzma Spiničić br. 36; Trinajstići: Dukić Frane br. 61; Brgradu: Stipančić Josip br. 96; Studena: Suštar Filip br. 42, a za ostale županije imenovati će ih se nakon saslušaja občinaru u budućoj sjednici.

Primilo se u je svezu ove občine Felice Josipa Valentinovog kovača već preko 20 godina nastanjenog u sv. Mateju.

Imenovalo se je razne odbore kao: financijski odbor; odbor građevni i za poslove obč. šljivre; zdravstveni odbor; odbor za klasifikaciju konja u god. 1905. i imenovalo se je članove za sastav obč. inventara koncem 1904.

Glede gradnje nove ceste Kukuljani-Studena sa državnom podporom od K 2400 zaključuje se, da se radnjom započne novom godinom, a nadzirateljem radnje imenuje se Marčelja Vjekoslav Jurajev.

(Svršit će se.)
Hrv. pjev. tamb. društvo „Lovor“ u Opatiji.

U subotu dne 11. februara t. g. u 8 $\frac{1}{2}$ sati na večer priredjuje hrvatsko pjev. tamburaško društvo u Opatiji u prostorijama „Zore“ koncert, predstavu i plesna sljedećim rasporedom: I. A. Dvofak: Slavenski ples. b) Smetana: Fantazija iz opere „Prodana nevjesta“ — igra lječilišna glazba; 2. Tri hrv. narodne pjesme — pjeva muški zbor uz pratnju tambura; 3. Jos. Vašak: Slovan — pjeva muški zbor; 4. F. S. Vilhar: o ti dušo — bariton solo, G. Drnovšek; 5. M. Brajškaraša: Božja kaplja — pjeva muški zbor uz pratnju tambura; 6. Davorin Jenko: Na tujih tleh — dvopovijev, gdje Marija Gucul i gđica. Ottilija Letiš. — Kratka stanka —; 7. Predstava: „Falsifikator testamenta i mrtvac koji oživi“, lakrdija u jednom činu; 8. Ples. Ulaznina za gospodje i gospodje K, za gospdu z K. — Pristup imadu samo pozvani.

Dječje zabavište u Opatiji. Prijatelj nam javlja od tamo, da je rodoljubna uprava občine Volosko-Opatija zaključila, da se otvori zabavište za malu djecu izpod 6 godina u Opatiji. Taj zaključak onog poštvoznog zastupstva pozdraviti će svaki rodoljub radošću, jer bijaše takovo zabavište vrlo potrebno u mjestu, gdje su drobna djeca izložena svakojakim pogibeljima ako su ostavljena sama sebi.

Pazinski kotar:

Iz Boljana. Ovdješnja podružnica „Družbe sv. Cirila i Metoda“ obdržavati će 19. o. mj. svoju glavnu godišnju skupštinu u kući g. Jakova Buretića na Boljunskom polju u 1 sat popodne, s ovim dnevnim redom: 1. Pozdrav predsjednika, 2. izvješće

tajnika, 3. izvješće blagajnika, 4. razno. Na večer biti će plesna zabava. Poživlj: na brojni posjet od okolnih mjesta a osobito od onih, koja su „Družbe“ dobila podpore za gradnju svojih škola. Odhor.

Nama je kulturno vieće u Poreču nakon svega ponudilo na onako sjajni način razglasene posije. 28 q posija odnosa 35 q. za posudilaicu 7 q. Ova ponuda se je odbila, a zatražilo se je od istoga vijeća duplu kaparu, što bi iznashalo prek. 2060 K. Ovoliko našima do znanja.

Ako smo bili u onom slabe ruke, ali ova nam je srećna, obdarili su naše narodne protivnike besplatnim umjetnim gnojem. Nekojim — u tomu je opet zlo — talijanima, bez talijanskog obćevnog jezika, dali su svakomu po 2 q. U Boljunu dobila su trojica, dužnici kaporijona, Letaj 12 od njih, za druge do sada nismo doznali. Biti će toga. kako se govori, 2 do 3 vagona, a i biti će toliko, ta glasovalo je za njih oko 130. Računajmo, svakomu po 2 q je 260 kvintali. I sušnjevski plovani da će dobiti (samo) 2 q. Ako je to istina, onda se naši Talijani demokratiziraju: svi jednaki i svi jednako. Ako nije bilo posija, biti će gnoja, koji će učiniti, da bude na godinu dvaput toliko posija. Što ćemo mi na to? Zapamtimo si! A naše kolovodje umoljavamo, da nam blagohotno jave, gdje se nalaze onakove firme, koje zabadava robu šalju. Možda je kontraband? A sada jednu po našu: „Veći je onaj tat, koji vreću drži, nego onaj, koji krade. Mudromu jedno oko dosta.“

Ovdje imademo posebnu vrst agitatora. Ovih dana imade se otvoriti škola u Sušnjevi, pak za zadnji pokušaj poslali su prošlih praznika jednoga hrv. sveučilištara iz Beča agitovati za rumunjsku školu (!?) Da nije brzo otišao, odakle je došao, okusio bi bio hrvatsku hatinu tobož rumunjskoga seljaka. Zalostna majka, koja radja ovakove junake! Preporučamo pak gg. na oblastima, da se žure s tim učiteljem, jer mi jedva očekujemo njegov dolazak.

Sajmovi blaga u sv. Nedilji kod Labina. Glavarstvo občine Labin javlja putem novina Ja će se u sv. Nedilji obdržavati svake godine 5 sajмова za blago i to: trećeg četvrtka u mjesecih februar i august, trećeg utorka i jesećca aprila, 13. junija i 16. oktobra. Pade li 13. junij ili 16. oktobar na nedjelju, sajmovi će se obdržavati sljedećeg ponedjeljka; isto tako kad bi pao blagdan na jedan ili drugi dan, obdržavati će se sajmovi sljedećeg delavnog dana.

Prvi budući sajmovi biti će u četvrtak dne 16. februara o. g.

Lindar početkom februara. — Ovdje idemo u svakom pogledu rakovim putem. Požobnosti i krićanskog življenja svaki dan manje. Paleži, noževi, krvave tučnje, sablažnjive demonstracije, noćna gnušana pjevanja su na dnevnom redu; crkva nikada puna, krčme nikad prazne. Ovdje se više ne štije nijedna oblast; ni stariji, ni crkveni ni svjetski poglavari. Ovdje vlada sloboda bez reda. Mladost do vjere ništa ne drži; tu se javno svćenik ruglu izvrcava; on je postao igračka puka. Onaj koji bi imao koriti, nemože, jer je izgriao svoj ugled; treba sam ukora. On ne gradi već ruši, on ne uzdiže već uništava. Sablazan se množi vrlo sablazni, skandal vrhu skandala; vjere, morala, ćudorednosti nestaje danomice.

Roditelji žalostno pitaju jedan drugoga: što će biti iz naše djece? Naša su djeca već punila tamnice u Pazinu i Rovinju; i životom su platili svoju mladenacku objest. Zar oblasti čekaju da pune naši sinovi tamnice u Kopru i Gradiški?

Ovako dalje ne možemo. Domaći župnik i učitelj izgubili su svaki ugled, izgurali svoje dostojanstvo; njihova riječ više ne

vriedi; oni se više rehabilitirati nemogu. Jaz između njih i pućanstva nepremostiv je; omraženi su kod e log pućanstva.

Pošto od nikuda pomoći nevidimo, orisati ćemo putem javnosti prečastomu sliku ove župe, nemaleć bude li to komu ugodno ili neugodno; nanizati ćemo gele ćinjenice, koje su oblastima već poznate, pak neka budu nepristrani ćitatelji sudili može li nadalje. ovdji župnikovati dosadnji župnik i učiteljivali dosadašnji učitelj. Ćekali smo dosta; ćekati ćemo još do konca ovoga mjeseca, pak onda ćemo bez milosrdja rezati gnjilobu, da barem nešto zdrava saćuvamo. Za istinost onoga što bude sledilo jamćit i odgovarat ćemo sami.

Toliko na znanje prečastomu Ordinariatu u Trstu i c. k. školskim oblastima u Pazinu i Trstu.

Poraćki kotar:

Odbor podružnice Družbe sv. Ć. i M. za Istru u Baderini, priredjuje u nedjelju dne 12. tek. mj. zabavu sa pjevanjem, predstavom i plesom, na koju se p. n. gospoda ćlanovi i prijatelji uljudno pozivlju. Ulaznica 1 K. Darovi se primaju sa zahvalnošću. Poćetak u 6 sati u večer. Odbor.

Razne primorske viesti.

Devetdesetgodišnjica biskupa Strossmayera. Dne 4. o. mj. navršio je veliki hrvatski biskup, preuzvišeni g. dr. Josip Juraj Strossmayer u Djakovu devetdeset godina svoga slavnoga i svomu narodu posvećenoga živoća. Veliki hrvatski dobrotvor rodio se je 4. februara 1815. u glavnom gradu ravne Slavonije, u gradu Osijeku.

Što je biskup Strossmayer učinio za naš hrvatski narod za svog života, nema ga medju nama, koji toga ne bi znao i sladko ćcutiti. Da je Hrvatska na visini prosvjetnoj s drugim narodima, da je Hrvatska poznata i u tuđem svijetu, ćdjelo to je velikog biskupa. Njegovo ime je zlatnim slovima upisano u analima hrvatske povjesti, a uarod hrvatski blagoslivljat će ga, dokle će biti tog naroda. Dosta je pokazati na naše sveučilište, akademiju, na tolike druge prosvjetne zavode, svagdje ćeno naći medju utemeljiteljima njegova ime.

Strossmayerom svojim ne ponosi se samo njegova hrvatska domovina, već se njim ćiti ćitavo Slavenstvo, bez razlike vjere i nariećja. Naš Strossmayer je takodjer katolićkoj crkvi na ćast, slavu i ponos kao vjeran i odan joj sin i kao umni i odlučni zagovornik njezinih prava.

Hrvati imali su doista mnogo razloga, što su se dne 4. o. mj. bar u svojim molitvah sjetili velikog svog sina i riedkog dobrotvora, proseći Svevišnjega, da nam ga uzdrži u životu do skrajne medje ljudskoga vieka na slavu i ureć crkve a na spas i korist domovine naše. Ćestitkami svega hrvatskoga naroda, napose k ćestitkami stovatelja i prijatelja velikog nam biskupa pridrućujemo se i mi moleći vruće Svevišnjega, da nam slavnoga muža još dugo uzdrži ćila i zdrava i da mu podieli kćtepositi i sile, da bude mogao do posljednje ure svoje ostati sklon i prijazan svomu narodu — Živio nam veliki biskup, do brotvor sviju Hrvata!

Oproslavi 90-godišnjice biskupa Strossmayera pišu iz Djakova: Proslava 90-godišnjice našeg velikog biskupa obavljena je ondje vrlo sjajnim dostojnim naćinom. U oći rođjen-dana preuzvišenog gospodina vladike bilo je ćielo Djakovo na večer sjajno razsvietljeno i biskupu-svećaru priredjena je impozantna serenada. U subotu je svanulo ubavo Djakovo u svećanom ruhu, okićeno zastavama, a kroz ulice prolazili su od ranog jutra mnogobrojni strani gosti: stovatelji biskupovi i ćestitari. Medju ostalima stigli su onamo: nadbiskup vrhbosanski dr. Staller, nadbiskup skadarski Media, biskup banjlućki Marković, bosanski franjevaćki provincijal dr. Ban, predsjednik

jugoslavenske akademije Smećiklas i t. d. Biskup-svećar odslužio je u jutro u svojoj privatnoj kapeli sv. misu u prisutnosti odličnih gosti, a u 9 s. služio je nadbiskup dr. Stadler pontifikalnu svećanu misu uz veliku asistenciju. Crkva je bila ćubkom puna obćinstva. Poslie mise sledilo je ćestitljanje preuz. gospodinu vladici. Najprije je priveo biskup dr. Voršak biskupijsko svećenstvo; zatim kot. predstojnik Vuković sve djakovaćke oblasti, a gradonaćelnik dr. Svarcmajer obćinsko zastupstvo i poglavarstvo. Po tom su sledile razne mjestne korporacije i strane deputacije. Biskup je primio bezbroj brozajnih ćestitaka, a medju ostalima ćestitku naćelnika svojeg rodnoga grada Osieka g. Graffa, koji ga je ujedno o tom obaviećtio, da će se po zaključku grad. zastupstva „Duga ulica“ od sada zvati „Strossmayerovom ulicom“. U 1 sat poslie podne dao je biskup-svećar svojim gostima svećani objed.

Biskup Strossmayer je sada najstariji biskup katolićke crkve na ćielom svijetu.

Poljski Hrvati kroz svoja društva: Ćitaonicu i Sokol, sjetiše se svog velikog dobrotvora i rodoljuba, te mu odaslase ove brozajne pozdrave:

Biskup Strossmayer — Djakovo — Imenomu ovdješnje Ćitaonice i svojima smjerno ćestitamo Vasoj Preuzvišenosti, dobrotvoru hrvatskog naroda, branitelju njegovih svetinja, današnji devetdeseti god. — Hrvati u Puli — Laginja.

Preuzvišeni biskup Strossmayer — Djakovo. — Tužnoć domovini ti si zviećdu koja svićti, sunce koje nas grije: živi i živi nam ćični velikane, živio nam na mnogoga ljetla. Ti ufanje i ljubav naša. — Prvi Istarski Sokol.

Srbski kralj Petar i Strossmayer.

Povodom devetdesetgodišnjice biskupa Strossmayera, srbski kralj Petar odaslao je ovomu velikomu hrvatskomu biskupu sledieću brozajku: „Pridrućujem se Vašim mnogobrojnim prijateljima i stovateljima te Vam prigodom današnje slavnosti uz iskrene ćestitke izrazujem i ja vruću želju, da živate jošte mnogo godina u najboljem zdravlju kao ponos hrvatskog hrvatskog naroda, ćijem napredku ste se posvetili.“

Novi odbor politićkog društva „Edinost“.

Na glavnoj skupšćini politićkog društva „Edinost“ obdržavanoj prošle medjele u Trstu, bijahu izabrani u novi odbor sledieća gg. ćlanovi: predsjednik Ivan Gorjup, odbornici: dr. G. Gregorin, dr. O. Ribaf, dr. E. Slavik, dr. J. Abram, Ante Bogdanović, M. Ćotić, J. Negode i A. Miklavec. Zamjenici: St. Godina, A. Sancin, D. Pertot, V. Ćibic, F. Ferluga, J. Urbančić, M. Košuta, M. Pećar. Pregledaoci raćuna G. Stepančić i J. Prelog.

Odbor se konstituirao ovako: Predsjednik: Ivan Gorjup; II. podpredsjednik: dr. Eduard Slavik; tajnik Makso Ćotić: blagajnik Ante Bogdanović.

Razpisana učiteljska mjesta na c. k. velikoj gimnaziji u Pazinu.

Na državnoj hrvatskoj gimnaziji u Pazinu imadu se početkom školske godine 1905.—1906. popuniti 4 učiteljska mjesta klasićne filologije, odnosno 3 učiteljska mjesta klasićne filologije i 1 učiteljsko mjesto hrvatskoga jezika kao glavnu struku i klasićne filologije kao nuzgredan predmet i 1 učiteljsko mjesto za matematiku i fiziku kao glavnu struku. Molitelji usposobljeni i za filozofiku prepoducitku imadu prednost.

Molbenice imadu se podastrieti c. k. ministarstvu za boguostovlje i nastavu do 29. veljaće t. g. službenim putem preko c. k. pokrajinskoga školskoga vieća za Istru u Trstu.

Molitelji imadu dokazati, da nemaju nikakove obveće glede dotadanje službe. Primjećuje se, da temeljna plaća iznasha 2800 K i k tomu aktivitetni doplatak od 400 K; prva 2 petogod. doplataka po 400 K, a druga 3 po 600 K.

Iz Zagreba pišu nam o preranoj i neoćekivanoj smrti —leuć. g. dra. Stjepana Boroša, župnika sv. Marka koliko sledi: Zadnji dan prošloga mjeseca, pronio se gradom glas, da je župnik župe sv. Marka, dr. Stjepan Boroša, u Rimu, kamo je nedavno pošao bio, da prisustvuje

beatifika preminu obistinio iz Rima noćas u ćuboko nego i i pokojnici znati, d riedkih i postovo brotvor brosviv vrstan bio poć pravani i odmjć na pon ćieloj i trajni V kolovoz bogoslo ćenika sv. bo Križevu uz dobuć populać kad je mješćter je došć župnik oćujkać župnika 20. ko novi žć dostojloć posljec ruša i siećnjeć nicimać stvorać Markać dobioć upalać legaoć nisu u pokojjeć

našim istarski na prć u zemć krunać „Legć zastupć znatihć mjestuć predlioć su toć spomć Trstuć prosvić toli u ljenomć zemaljć prević

K dobioć ona sć tako 10.000 ćuljevijć roduć barskić dušć voljavu u odsć hrvatsć onih 1ć masneć podruć vladać dala ć lekcić istarsć vladu, i šć Ali oć

D pripoć U Sokolać bornicć G. P

beatifikaciji blaženoga Marka Križevčanina, preminuo. Ovaj se je crni glas žalibože obistinio, jer je jutros župni ured dobio iz Rima brzogovnu vijest, da je dr. Boroša noćas u 11 sati preminuo. Ova je vijest duboko raztužila ne samo grad Zagreb, nego i mnogobrojne prijatelje i štovatelje pokojnikove u cijeloj zemlji. Jer valja priznati, da je dr. Boroša spadao u red onih riedkih ljudi, koji su umjeli steći ljubav i poštovanje svakoga, s kojim su u životu došli u doticaj. Uzoran svećenik, pravi dobrotvor i savjetnik svoga slada, blag i dobrotiv čovjek, susretljiv prema svakomu, vrtan građanin i rodoljub, dr. je Boroša bio podpuno na svom mjestu. Uvijek pripravan na pomoć svakomu, uvijek miran i odmjeren, služio je na čast svomu stališu, na ponos svojih župi, glavnomu gradu i cijeloj domovini, koja će mu sačuvati blagu i trajnu uspomenu.

Vriedni pokojnik rodio se je dne 1. kolovoza 1856. u Stubici, te je izučivši bogoslovlju, bio g. 1879. zaređen za svećenika i postao u Zagrebu 1880. doktorom sv. bogoslovlja. Iste godine došao je u Križevce za vjeroučitelja, gdje se je našao uz dobrog župnika Ferića i stekao tolik popularitet, da je narod plakao za njim, kad je poslije nekoliko godina bio premješten za katehetu u Varaždin. Odatle je došao u Zagreb, gdje je iza umirovljenja župnika i opata dr. Stjepana Pogledica 4. ožujku 1890. izabran od gradskog zastupstva župnikom prve župe glavnoga grada. Na 20. kolovoza iste godine svečano je kao novi župnik ustoličen, te je na tom mjestu dostojno izpunio sve svoje dužnosti. Kod posljednjih gradskih izbora bio je dr. Boroša izabran gradskim zastupnikom. Na 9. siječnja odputovao je s nekim hodočastnicima iz Zagreba u Rim, gdje je prisustvovao 15. siječnja svečanoj beatifikaciji Marka Križevčanina, ali se je nahladio, dobio influencu, kojoj se je pridružila upala plućiju, te je težko boleštili i podlegao. Odredbe glede njegova pogreba još nisu učinjene. Bila laka zemlja čestitomu pokojniku!

Jošte nam se rugaju! Poznato je našim čitateljima, kako je talijanska većina istarskoga sabora u zadnjem zasjedanju na predlog glasovitog Bennati-a uvrstila u zemaljski proračun liepu svotu od 10.000 kruna za talijansko tobož školsko društvo „Lega Nazionale“. Hrvatsko-slovenskih zastupnika ne bijaše tada u saboru iz poznatih razloga, te ne mogahu na onom mjestu proti toli nepravdom i drzovitom predlogu govoriti i prosvjedovati. No oni su to učinili putem naših novinah i u spomenici, predanoj c. k. namjestniku u Trstu i min. predsjedniku u Beču. Njihov prosvjed ostao je neuvažen koli u Trstu toli u Beču, jer je vlada uzprkos utemeljenom i opravdanom prosvjedu, predložila zemaljski proračun Istre za god. 1905. na previšaju potvrdu.

Kako čitamo u talijanskih listovih, dobio je taj proračun, u kojem se nalazi i ona svota od 10.000 kruna, potvrdu. I tako je dobila „Lega Nazionale“ 10.000 kruna, da tim novcem, kukavnicim Zuljevi i Hrvata i Slovenaca Istre, raznaroduje njihovoj dječicu. To je teko barbarski čin, da je teko o njemu mirne duše pisati. Ali talijanski listovi nevoljavaju se tim, što su njihovi zastupnici u odsutnosti saborske manjine t. j. članova hrvatsko-slovenskog kluba prokiončarili onih 10.000 kruna u proračun naše siromašne pokrajine, ves nam se dapače i podrugivaju radi toga, što nam je carska vlada potvrdom zemaljskog proračuna zadala zasluženu lekciju „Pobieda i lekcija“ piše slavodobitno glasilo tršćansko istarske talijanske camorre hrvatei carsku vladu, što je njima pripomogla do pobiede i što je nama zadala zasluženu lekciju. Ali o tomu više, čim prije.

Razni prinosi :

Družbi sv. Cirila i Metoda za Istru priposlaše preko naše uprave:

U dvorani „Prvog Istarskog Sokola“ u Puli sabrano medju izbornicima K 2—

G. Grgo Buždon, Pula, 2—

Pop Antun Fabijanić, kapelan

u Belom sabrao 11-25

Ukupno danas K 15-25

Na račun ove godine izkazanih . . . 242-82

Sveukupno K 258.07

Djačkomu prip. društvu u Pazinu priposlaše preko naše uprave:

Kynčić Ivan exposit: Brešca . . . 2—

Ukupno danas K 2—

Na račun ove g. izkazanih 72—

Sveukupno K 74—

Djačkom pripomoćnom društvu u Pazinu prispjeli su tekom mjeseca decembra slijedeći prinosi:

Podupirajući:

Toma dr. Bilek lieč., Podgrad, 2—

Strnad Josip, sveč., Podgrad . . . 2—

Petrić Fran, šumar, Podgrad . . . 2—

Gobec Dragutin, urednik posul. Podgrad 2—

Krešćak A., svećenik, Hrušica, 2—

Darovi:

Motejičić Franjo, c. k. zem. sk. nadzornik — Trst 40—

Bukovec Fran, župnik, Trviž kao dar za novu godinu 20—

Vanik Josip, župnik, Krbune . . . 2-72

Perković Marija — Zminj, sabrala u župnom stanu 10—

Hrdy Valentin — Sv. Nedelja župnik 3—

Sanković Soldatić Mate-Dane sabrao isti po drugi put 11—

Ellner Antun, župnik-dekan Kastav, zapis blgpok. dekana Miije Laginje 200—

(Slijedi.)

JURKO DOLŽAN.

U ponedjeljak dne 13. februara u 10 sati u jutro, na godišnjicu smrti pok. Jurka Dolžana, župnika u Vodicama, služiti će se u Vodicama za dušne pokojnikove.

Pozivlju se prijatelji i znanci pokojnikovi na zadušnice.

Matej Wittmann,

Felicijental, p. Tucholka u Galiciji, izkazuje, daje njegova supruga ozdravila od teške bolesti usljed uporabe

željeznatog vina

G. PICCOLI-A, dvorskog dobavljača i ljekarnika u LJUBLJANI

Boca od pola litre stoji 2 K, a vanjske se naručbe kretnom poštom obavljaju.

Poziv

na obću skupštinu

Posujilnice in hranilnice u Kopru, vknjižene zadruga z neomejenim po-roštvom,

koja će se obdržavati

dne 23. februara 1905.

u 10 sati prije podne u posujilničkoj kući u Kopru, ulica Annunziata kuće br. 787.

DNEVNI RED:

1. Izvješće upravnog odbora o djelovanju zadruge u godini 1904.
2. Izvješće nadzorstva o računima za godinu 1904.
3. Odobrenje zaključnog računa za godinu 1904.
4. Izbor upravnog odbora za godinu 1905.
5. Izbor nadzorstva za godinu 1905.
6. Stučajni prijedlozi.

U Kopru, dne 4. februara 1905.

ODBOR

posujilnice in hranilnice u Kopru.

Ponos svake kućedoma-
dica jest valjana kava.

Ka. Kreiner-Kneipova sladna kava

ne smije kod priprave kava-
noga zapitka u nijednomu —
— kućstvu manjkati —
— o o —
Valja zahtijevati samo iz-
vorne omote s imenom
— KATHREINER —

POSJED

prije „KOŠARA“ na briegu Ka-
stanjeru u PULI, sastojeci od
kuće, štale, oranice, vino-
grada i voćnjaka

== prodaje se ==

ili

== daje u najam. ==

Poblize upute daje c. k. šumar
J. Gracalich u Puli.
Br. 268.

Napredni ljudi

bez razlike vjere i staleža

koji hoćete da se naobrazite, te spremite
na svestrani prosvjetni rad u svom narodu

== čitajte i širite ==

„POKRET“

časopis za narodnu prosvjetu i sla-
veusku svijest.

Rodoljublje i „rodoljublje“ — Budimo svoji!
— Antialkoholizam ili borba proti pijanstvu.
— Uzgoj i škola. — Za javno čudoredje. — Borba
proti mračnojavi i nepismenosti (analfabetizam).
— Iz naše prošlosti. — Mudrosti života. — Zdravlje.
— Ženski obzor. — Slavenstvo. — Izvan Slaven-
stva. — Privredni obzor. — Društvena svijest.
— Svjetlo i tmina naše štampe. — Književni obzor.
— Podistak. — Svastice. — Javna zbornica itd.
— to su stalne rubrike, u kojim donosi zanimljive
i poučne članke i jezgrovite vijesti iz savremenog
naprednog života.

„POKRET“ izlazi dvaput mjesečno, i to svaki
drugi broj s prilogom „Poslanice „Pokreta“
našem narodu“, koje će donositi po jednu
stavnu razpravu o životnim pitanjima našeg na-
roda (n. pr. br. 1.: „Organizujemo se“, br. 2.: Su-
stavni rad narodnih čitavnica itd.)

„POKRET“ i s POSLANICAMA stoji u godišnjoj
predplati samo 4 K, ako se plati naknadno 5 K,
koje se šalju:

Upravi „POKRETA“ u Sarajevu.

Svoji k svojim!

Skladište pokućtva
goričko-solkanske
STOLARSKE ZADRUGE
(prije Antua Ceruigoj)

TRST

Via di Piazza vecchia 1, polak crkve Sv. Petra

Tvornica sa strojevnim obratom.

Pokućtvo izradjuje se samo u peći iz-
sušenim drvom.

Konkurencija izključena. — Za solidnost
se jamči.

Prodaje se također uz mjesečnu
odplatu.

Zastupstvo u Trstu, Splitu i Aleksandriji
Ilustrovani cienici se šalju na zahtjev.

Raspis natječaja.

Zaključkom I. redov. sjednice općin-
skoga zastupstva od dne 2. siječnja o. g.
raspisuje se ovime natječaj na ispraznjeno
mjesto općinskog liječnika u Omišlju (kraj
Rijeke) sa godišnjom plaćom od 1600 kr.,
odgovarajućim stanom u naravi, pravom
na držanje veoma unosne priručne ljekarne,
te inimi dohodici operacija i vizita.

Redovito obložene molbe šalju se pod-
pisano od konca mjeseca ožujka o. god.
gdje se može, predstaviti se osobno i za
poblize uvjete nastupa službe doznati.

Traži se temeljito poznavanje hrvat-
skoga ili slovenskoga jezika.

Općinsko glavarstvo
u Omišlju, dne 3. veljače 1905.

Opć. načelnik:
NIKOLA FABJANIĆ

NATJEČAJ.

Usljed zaključka obč. zastupstva od
16. prosinca 1904. raspisuje se na-
tječaj na mjesto blagajnika kod pod-
pisanoga glavarstva.

Natjecatelji dokazujuć osposobljenje
za rečeno mjesto, kao i potpuno po-
znavanje hrvatskog i talijanskog je-
zika za uredovnu porabu, imadu pod-
nieti molbe kod podpisanoga glavar-
stva do konca mjeseca veljače 1905.

Sa rečenim mjestom škopćena je
jamčevina od 1000 K u gotovom ili
u vrednostnim predmetima odnosno
jamstvo po drugoj poznatoj i sjegur-
noj osobi.

Plaća koja će se isplaćivati u na-
knadnim mjesečnim obrocima biti će
dogovorno ustanovljena.

Glavarstvo občine
Buzet, 24. janara 1905.

Načelnik:
A. Klarić, v. r.

Istarska Posujilnica u Puli

Prima zadrugare, koji uplaćuju zadrudnih dieova jedan ili
više po kruna 20.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije član
istoga 4 1/2 % kamata čisto bez ikakvog odbitka, te plaća od
do 100 K bez pred-
hodnog odkaza, iz-
nose do 400 K uz odkaz od 8 dana, iznose do 1000 K uz odkaz od
14 dana a tako i veće iznose ako se nije kod ulozjenja suglasno
ustanovio veći ili manji rok za odkaz.

Zajmове (posude) daje samo zadrugarom,
i to na hipoteku ili na mjenice i zadužnice uz garanciju.

Uredovni sati svaki dan
od 9—12 sati pr. p. i 3—7 sati
po podne; u nedjelju i blagdane
osim julyia i augusta mjeseca od 9—12 prije podne.

Društvena pisarna
i blagajna nalazi se u Via Giulia br. 5, prizemno
lievo, gdje se dobivaju poblize informacije.

Ravnateljstvo.

Pčelno - voštene svieće

po kilog. K 4-90, u svakoj težini i ćuljini, iz pravoga, garantirano pčelnoga voska.

Ukresne svieće iz gori imenovanog voska, ukrašene u reliefu sa zlatom, vošćenim cviećem itd. kg. po K 8-
Iste ukrašene s odjeljivim cviećicama Tamjan lagrima, najfiniji 2-40
Svieće s granič 1-20
Svieće za pogrebu po vrlo niskoj cijeni. — Za pravi, čisti vosak jamčim sa 3000 kruna. Gorchimov steni (šitlji) i stakla za vječna lica. — Isto tako mesec pitomac (stolni) i zavadni, iz vrlo alike cijene.
Preporučam se prečastnom srećenstvu, p. n. čbštinstva najpozniznije,
J. KOPAČ, voštaralca u Gorici.

Visokom kr. zem. vladom proglašena liekovitom vodom rudnicom

APATOVAČKA KISELICA

naravna alkalčko-muriatitčno-litijeka kiselica, vrlo bogata ugljičnom kiselinom izvrsno i poput kristala čisto stolno piće.

Glasoviti liečnički autoriteti prepisuju ovu kiselicu s najboljim uspjehom kod svih bolesti probavnih organa i grkljana protiv ulozima i reumal. kod želudacnog, plućnog, grlanog i svih drugih kataral. protiv hemeroidima (slatnoj žili), kod boli bubrega, mjehura, kamena, šćerne bolesti, zrnatih i nateklih jetara, žgaravice i mnogih drugih bolesti. Prokušano izvrsno i nenadkriljivo sredstvo kod spolnih i mnogih drugih ženskih bolesti.
Analizirao je prof. dr. E. Ludwig, e. kr. dvorski savjetnik i kr. prof. dr. S. Bošnjaković.
Nagrađena na mnogim velikim strukovnim izložbama sa 15 zlatnih medalja.
"Upraviteljstvo vrela Apatovacke kiselice"
ZAGREB, Illica broj 17.
Dobiva se u svim ljekarnama, trgovinama mirodija, restauracijama i gostionama.

Koristno za vinogradare!

Upozoruju se gospoda vinogradari u njihovom vlastitom interesu, da će izbor

Sumpor „ALBANI“ iz Pesara

raspačavati i ove godine jedino skladišna trdka

PAOLO ROCCO & NIPOTI u TRSTU

i prodavači u pokrajini ovlašten od iste tvrdke.

Kapljice sv. Marka, ZAGREB, Gornji grad. Markov trg.

Zdravlje je najveće bogatstvo!

Kapljice sv. Marka.

Ovo glasovite i nenadkriljive kapljice sv. Marka upotrebljavaju se za vanjsku i unutarnju porabu. Osobito odstranjuju trganje i katanje po kostih, noguh i rukuh, te izliče svaku glavobolju. One nedostizivo spasnosno djeluju kod bolesti želudca, ublažuju katar, usitruju izbacivanje, odklanjaju naduhavanje, boli i grčeve, pospešuju bolju probavu, čiste krv i crtva. Progone velike i male glist., te sve bolesti od glistih dolazete. Djeluju izvrsno protiv hrpavosti i promuklosti. Liječe sve olesli jetrah i slezene te koliki i trganje u želudcu. Progone svaku groznicu i sve bolesti od groznice dolazete. Najbolje je sredstvo protiv maternici i madracu, pa zato nesmiju manjkati u nijednoj gradskoj ili seljačkoj kući. Dobiva se samo: **Gradska ljekarna, Zagreb**. Sluga se neka točno oaruče pod naslovom: **Gradska ljekarna, Zagreb, Markov trg broj 29** pokraj crkve sv. Marka. — Novac neka se šalje napred ili pozastem. — Manje od jednoga tuceta (12 boćica) 4 K, 2 tuceta (24 boć.) 8 K, 3 tuceta (36 boć.) 11 K, 4 tuceta (48 boć.) 14-60 K, 5 tuceta (60 boć.) 17 K. — Posjedujem tisuću i tisuću primanica, da ih nije moguće ovdje tiskati, zato navedjam samo imena neke gg., koja su sa osobitim uspjehom potrobljavali **Kapljice sv. Marka** te potpunoma ozdravile: **Iv. Bartinčić, učitelj; Janko Ključ, kr. nadlogar; Stj. Borčić, šupak; Ilija Manić, opancar; Sofija Vukelić, šilica; Jozc Seljančić, seljak** itd. itd.

Utemeljena god. 1360.

Gradska ljekarna, Zagreb. Markov trg broj 29, pokraj crkve sv. Marka.

Zdravlje je najveće bogatstvo!

Kapljice sv. Marka, ZAGREB, Gornji grad. Markov trg.

POZOR!

BOLESTNOME ZDRAVLJE I SLABOME JAKOSTI

PAKRAČKE KAPLJICE I SLAVONSKA BILJEVINA su danas najobljubljenija dva pućka lijeka, pošto ta dva lijeka sigurno djeluju sa najboljim uspjehom, prokriše si put na sve strane svijeta.

PAKRAČKE KAPLJICE

djeluju izvrsno kod svih bolesti želudca crjeva — odstranjuju grčeve i boli želudca, gone vjetrove i čiste krv — pospešuju probavu, tjeraju male i velike gliste, odstranjuju groznicu i sve druge bolesti od iste dolazete. Liječe sve bolesti jetra i slezene. Najbolje sredstvo protiv bolesti maternice i madracu — s toga nesmiju manjkati u nijednoj gradskoj ili seljačkoj kući.
Neka svatko naruči i adresira:

PETAR JURISIĆ ljekarnik
PAKRAČ h. 207. (Slavonija.)

Cijena je sljedeća i to franko na svaku poštu su:
12 boćica (1 ducet) K 5- 36 (3 duceta) K 12-40
24 boćice (2 8-60 48 (4 16-
60 boćica (5 duceta) K 18-

Manje od 12 boćica se nešalje

SLAVONSKA BILJEVINA

rahi se upravo sjajnim najboljim uspjehom protiv najstarijem kašlju, prebolji, promuklosti, hrpavosti u grlu, teškoću disanju, astmi, probadanju, kataru, odstranjuje guste sline, te djeluje izvrsno kod svih ma i najstarijih prsnih i plućnih bolesti.

Cijena je sljedeća i to franko postavljena na svaku poštu:

2 originalne boce K 3-40 4 originalne boce K 5-80
6 originalnih boce K 8-20

Manje od 2 boce se nešalje.

Novac se šalje unaprijed ili pouzecem.

Molim dakle naručiti samo izravno od mene pod adresom

PETAR JURISIĆ ljekarnik
PAKRAČ (Slavonija.)

Tko hoće dugo živjeti

veseliti se dobromu zdravlju, mora nastojati svoj želudac vazda u redu držati.

Svaki onaj, koji si je želudac sa teško probavljivom, prevrućom ili prehladnom hranom pokvario ili nahladio, nalazi siguranu pomoć u

Germanovoj životnoj esenciji,

koja se protiv beztečnosti, slabosti želudca, podriganja, žgaravice, smućivanja glavobolji, vrtoglavice, grčevima, teškoću stolan, slatnoj žili najuspješnija upotrebljuje. — Poslje obilnog jela, osobito poslje masne i teško probavljive hrane, odstranjuje ova esencija svaku bol i pribavlja volju za jelo, pri čem u velike doprinese i okriepi tiela. Izlučuje pokvarene sokove iz tiela i čisti krv te ima prednost pred drugim sličnim sredstvima, što neškoditi i nakon mnogogodišnje uporabe, jerbo sastoji iz najbiranjih bilinskih sokova, te je ugodnog malo gorkog teka, tako da ju i najrazmaženije osobe, gospodje i djeca rado uzimaju.

Germanova životna esencija, kao pravo pućko i kućno sredstvo neka u nijednoj kući ne manjka, jerbo često — gdje liečničke pomoći blizu nije — kao prva pomoć pomaže i od ozbiljne bolesti sačuva. — Kod kupovanja neka se naročito zahtjeva „Germanova životna esencija“ iz ljekarne k ornom orlu u Bjelevaru, pošto imade još sredstva sa sličnim imenom, ali nijedno nije ovom doraslo. Jedino prava jest u zelenom zamotu sa celim tiskanim naslovom: **Ljekarna „k ornom orlu“ K. Germana u Bjelevaru (Hrvatska)**, kamo se i naručbe dostavljati imadu. — Cijena boćici jest K 1-40 poštom ne ispod 2 boćice. — Za pakovanje 40 para više, razatijše se uz pouzete ili unapred poslanje iznosa.

Naslov neka se točno napiše. — Napute i prospekti badava.

Germanovu esenciju mogla trpćetima čovječanstvu najbolje preporučiti, pošto sam se na sebi samom i na mnogomu župljanicu kojima bih preporučio bio taj liek, osvjedočio o izvrsnosti djelovanju.
Edmund Medocotti, šupak u Trojstvu, (Hrvatska).

2 potrošene boce Vaše životne esencije vrlo mi dobro dilaše, e toga mi pošaljite još 6 boćica.
Petar Gradnac, zam. šupak Gradnac, Zlauerdorfasse.

Orime Vam javljam, da sam mnogo vrali sredstva upotriebio, ali nijedno nije kao Germanova esencija djelovala.
Andrija Žizok, sv. A. n. a.

Molim, da mi ponovno pošaljete 8 boćica Germanove životne esencije, koju mi svima na jelocu bolujućima najbolje preporučiti. Pošto se mnogo bolje ćulim, sadak, se skrozima pojedinašnom ozdravljenje.
Apollonija Haberl u Bemriatihu kod Peggase (Sluzjerska).